DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 27, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPA – JULY 27, 1995 Nr. 144

Lietuva - Baltarusija: derybų toną nulėmė Europos sutartis

Minskas, liepos 19 d. (LR) – Lietuvos ministro pirmininko vizitas Baltarusijos sostinėje Minske buvo ypač reikšmingas dėl to, kad Adolfas Šleževičius – šalies, pasirašiusios Europos (Asociacijos) sutartį, atstovas.

Tai ir lėmė derybų toną. Iki vizito buvusi trintis dėl susitarimo dėl dvigubo apmokestinimo derybų metu dingo. Akivaizdu, kad Minskas priverstas koreguoti savo politiką, atsižvelgdamas į savo šiaurinę kaimynę.

Šią mintį po derybų įvykusioje spaudos konferencijoje patvirtino Baltarusijos ministras pirmininkas M. Čigir. Jis pasakė: „Tai, kad ES patvirtino transporto 'koridorių Nr. 9' Klaipėda – Vilnius – Minskas, verčia mūsų šalis aktyviau ieškoti suartėjimo taškų".

Baltarusijos užsienio ekonominių ryšių ministras M. Marinič, „Lietuvos rytui" komentuodamas derybų eigą, pasakė: „Lietuva – strateginė Baltarusijos partnerė, kadangi Lietuva pasirašė Europos sutartį".

Per derybas buvo svarstoma galimybė Baltarusijai naudotis Klaipėdos jūrų uostu, taip pat dalyvauti statant ir rekonstruojant Būtingės ir Klaipėdos naftos terminalus.

Tai komentuodamas, Lietuvos energetikos ministras Arvydas Leščinskas pasakė: „Baltarusija iš principo sutiko dalyvauti šiuose projektuose, tačiau procentinis Baltarusijos dalyvavimas juose bus svarstomas specialiai sudarytoje Baltarusijos ir Lietuvos atstovų komisijoje.

Rugpjūčio mėnesį į Būtingės ir Klaipėdos naftos terminalus atvažiuos grupė Baltarusijos pramonininkų (tarp jų – vienos iš stambiausių Baltarusijos azotinių trąšų gamintojo Gomelio susivienijimo ‚Azot' atstovai), kurie vietoje apžiūrės galimo investavimo objektus".

Abi šalys nustatė kvotas nemokamam lietuvių krovininio transporto važiavimui Baltarusijos teritorija (ir atvirkščiai). Jos sudaro 11,000 transporto vienetų per metus.

Derybų metu kilo idėja, kad Lietuva tiektų elektros energiją mainais į kitas energijos rūšis iš Baltarusijos tarpusavio atsiskaitymais. Šį klausimą ekspertai dar svarstys. Tiesa, Baltarusijos įsiskolinimas Lietuvai už elektros energijos tiekimą sudaro maždaug 9 mln dolerių.

Abiejų šalių ministrai pirmininkai susitarė, kad nuo rugsėjo Baltarusijos ir Lietuvos valiuta bus prekiaujama abiejų šalių valiutų biržose. Atitinkamą susitarimą pasirašys abiejų šalių bankininkai.

Derybų metu išspręstas klausimas dėl lietuvių kultūros centro Gervėčiuose. Abu ministrai pirmininkai po derybų vykusioje spaudos konferencijoje žadėjo šio projekto finansavimą ir visokeriopą paramą.

„Lietuvos rytui" pavyko sužinoti, kad abi pusės nesugebėjo susitarti dėl Baltarusijos prisijungimo prie Vienos konvencijos.

Pasak Baltarusijos užsienio ekonominių ryšių ministro M. Marinič, Baltarusijos netenkina jungiamosi sąlygos: pasirašius konvenciją, šalyje turi būti sudarytas specialus fondas, kad būtų kompensuota žala Ignalinos atominės elektrinės avarijos atveju.

Tačiau Lietuvos energetikos ministras A. Leščinskas pareiškė esąs įsitikinęs, kad dvišalių konsultacijų metu Baltarusija prie Vienos konvencijos prisijungs, ir švedų firmai nebeliks jokių problemų finansuoti bei rekonstruoti Ignalinos atominę elektrinę.

Stebėtojų manymu, sėkmingą derybų baigtį reikėtų sieti su Baltarusijos užsienio politikos posūkiu. Tuo metu, kai Baltarusijos sostinėje viešėjo Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius, į Minską buvo atvykęs ir Ukrainos prezidentas Leonid Kučma.

Sprendžiant iš visko, Minsko pakraipa į Maskvą, tapusi viena iš priežasčių, kodėl pablogėjo ekonominė Baltarusijos padėtis, verčia šalies vadovybę kreipti dėmesį ir į kitas šalis. Tačiau galimas dalykas, kad tai tik vienas iš nenusakomų Baltarusijos politikos zigzagų.

V. Grybauskas uždegs V PLS žaidynių aukurą

Būrys dviratininkų apvažiavo Lietuvą, skelbdamas ir kviesdamas visus dalyvauti V PLS žaidynėse. Olimpinė ugnis, liepos 12 d. uždegta nuo Nežinomojo kareivio kapo Kauno Karo muziejaus sodelyje, baigia kelionę aplink Lietuvą ir šį sekmadienį, liepos 30 d., 6 val. vak. pasieks žaidynių aukurą Vilniaus Kalnų parke. Aukurą uždegti pakviestas žymus lietuvių sporto darbuotojas, visų penkių PLS žaidynių dalyvis Vytautas Grybauskas iš JAV.

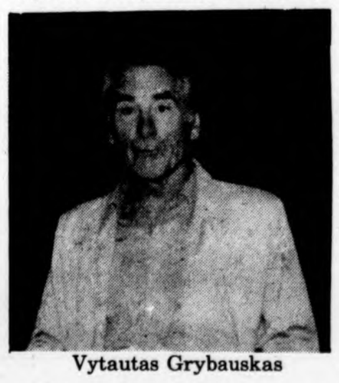

Vytautas Grybauskas

Vyt. Grybauskas savo gyvenimą pašventė sportui. Sportinę veiklą pradėjęs Telšių gimnazijoje bei tęsęs Vokietijoje, Prancūzijoje ir JAV, jos neapleidžia ir dabar, pensininko dienas leisdamas Floridoje. Jis – žinomas krepšininkas ir teniso žaidėjas (savo laiku reiškęsis futbole ir lengv. atletikoje), treneris, sportinių išvykų organizatorius, buvęs ŠALFAS s-gos centro valdybos narys, nenuilstantis lietuviškos spaudos ir radijo sporto žurnalistas. Jo pastangomis lietuvių visuomenė informuojama apie lietuvišką sportinį gyvenimą Lietuvoje ir plačiajame pasaulyje.

– **Lietuvos** vyriausybė, atsižvelgdama į Lietuvos Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto bei šalies universitetų, akademijų ir kūrybinių sąjungų pasiūlymus, nutarė surengti Lietuvių kultūros kongresą.

Kongresą numatoma sušaukti 1996 m. kovo mėnesį.

Paryžius, liepos 26 d. Jungtinių Tautų Karinis tribunolas pripažino kaltais Bosnijos serbų vadą Radovan Karadzic ir serbų ginkluotųjų pajėgų vadą Radko Mladic kariniais nusikaltimais bei genocido vykdymu. Tribunolas paskelbė, kad yra surinkta pakankamai medžiagos, įrodančios R. Karadzic, R. Mladic bei dar 22 serbų kaltę įvykdžius žiaurius nusikaltimus prieš žmoniją. Karadzic ir Mladic – žymiausi Bosnijos serbų vadai – tribunolo gali būti nuteisti kalėti iki gyvos galvos. Tarptautinio kaltinimo pagrindu, Bosnijos vadovams matomai nebus leista išvykti už serbų kontroliuojamų teritorijų, nebus leista dalyvauti jokiose tarptautinėse taikos konferencijose, kurios vyks buvusioje Jugoslavijoje.

Nuotraukoje: Bosnijos serbų vadas Radovan Karadzic (dešinėje) ir generolas Radko Mladic.

Yra vilties, kad Lietuvos iždas nebus „skylėtas"

Vilnius, liepos 25 d. (Elta) – Per šių metų pirmąjį pusmetį į Lietuvos valstybinį biudžetą įplaukė 47.4 proc. planuotų metinių pajamų, t.y. daugiau kaip 2.5 bilijono litų.

Per antrąjį metų ketvirtį biudžetas gavo lėšų net 22 proc. daugiau negu sausio – kovo mėnesiais. Ypač padidėjo Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų įplaukos – pastarųjų per pusmetį surinkta atitinkamai 900 mln ir 258 mln litų.

Šiuos duomenis antradienį Vilniuje vykusiame respublikiniame valstybinių mokesčių inspekcijų vadovų pasitarime pateikė Finansų ministerijos sekretorius, Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas Petras Navikas. Jo nuomone, neblogi biudžeto vykdymo rezultatai nuteikia optimistiškai ir jei reikalai klostytis palankiai, valstybės iždas metus baigs „be skylių".

Vis dėlto Lietuvos finansų ministras Renoldijus Šarkinas sakė, kad esąs susirūpinęs dėl to, kad nepavyksta įveikti planuoto biudžeto deficito. Iš planuotų 250 mln litų deficitinių lėšų šis trūkumas padengtas tik 17 mln litų suma.

ES skatins Rytų Europos gaminių eksportą

Brusselis, liepos 7 d. (Elta) – Europos Komisijos (EK) liepos 5 d. paskelbtoje ataskaitoje pažymima, jog EK pasiryžusi padėti Rytų Europos šalims didinti žemės ūkio produktų eksportą į Vakarų Europą.

Europos Komisija rengiasi atidaryti informacijos biurą, turintį padėti Rytų Europos šalims prisitaikyti prie Europos Sąjungos (ES) rinkos sąlygų.

ES yra nustačiusi griežtas kvotas žemės ūkio produktų importui iš Rytų Europos valstybių. Tačiau Rytų Europos šalys iki šiol neišnaudoja nė pusės šių kvotų. Europos Komisija siūlo jau artimiausiomis savaitėmis dar labiau sumažinti importo muito mokesčius būsimoms ES narėms, supaprastinti licencijų išdavimo procedūras ir padėti Rytų Europos šalims atlikti įvežamų produktų veterinarinę kontrolę.

Europos Komisija tikisi, kad tokios priemonės kartu su žemės ūkio reforma Rytų Europos šalyse padės artimiausiais metais smarkiai padidinti Rytų Europos valstybių eksportą į Vakarus. EK taip pat nutarė įsteigti informacijos biurą Brusselyje.

Biuras padės Rytų europiečiams lengviau perprasti ES biurokratines taisykles. Biuro ekspertai informuos Rytų europiečius visais klausimais, susijusiais su būsima ES naryste.

Audros Lietuvoje padarė daug nuostolių

Vilnius, liepos 22 d. (AGEP) – Lietuvoje praėjusią savaitę siautėję audros padarė daug nuostolių 64 ūkininkams. Per 10 minučių kruša Marijampolės ūkininkams padarė apie 270,000 litų (apie 68,000 dolerių) nuostolių.

Didžiausius nuostolius patyrė Pagyviškio kaimo ūkininkas – apie 12,500 dol. Kruša sunaikino 15 ha miežių, 5 ha kviečių, 5 ha bulvių, 18 ha cukrinių runkelių. Nusiaubtų krušos kaimų žmonės neturės nei savų bulvių, nei daržovių. Tačiau per sudaužytus stogus ir toliau šlampa šienas, sunaikinti elitinės sėklos pasėliai.

Apdraudusiems savo pastatus ir turtą gyventojams bus kompensuojama 50 procentų patirtos žalos. Tačiau nebuvo apdraustas nė vienas miestelėnų sodo namelis. Nebus kompensuotas ir siaubas, kurį patyrė žmonės, o ypač vaikai. Senesni žmonės galvojo, kad atėjo pasaulio pabaiga. Po audros laukuose žmonės rado daug negyvų paukščių, netgi gandralizdyje buvo rasta negyvų gandriukų.

NATO diplomatai nepritarė Rusijai

Brusselis, liepos 18 d. (APDPA) – NATO šalių ambasadoriai nepritarė liepos 17 d. iškeltam Rusijos pasiūlymui padaryti pataisas Įprastinės ginkluotės apribojimų sutartyje, kurią 1990 m. pasirašė NATO ir buvusios Varšuvos pakto šalys. Pataisų reikia, kad Rusija galėtų turėti daugiau įprastinės ginkluotės Šiaurės Kaukaze.

Rusijos pasiuntinys NATO Vitalij Čiurkin liepos 17 d. šį pasiūlymą pateikė susitikęs su Šiaurės Atlanto šalių ambasadoriais. V. Čiurkin į NATO būstinę atvyko lydimas Rusijos generolų, kurie, pasiremdami brėžiniais, diagramomis ir žemėlapiais, aiškino NATO šalių ambasadoriams, kodėl reikia pataisyti sutartį.

Jeigu Rusijos siūlomos pataisos būtų priimtos, ji galėtų Armėnijoje ir Gruzijoje dislokuoti daugiau tankų, artilerijos ir karo lėktuvų. Įprastinės ginkluotės apribojimus šiame regione Rusija jau viršijo. Pasak Rusijos atstovų daugiau ginkluotės Šiaurės Kaukaze reikia tam, kad būtų sumažinta musulmonų „grėsmė".

Rusijos prezidentas Boris Jelcin liepos 4 d. pasirašė įsaką, pagal kurį Čečėnijoje neapribotam laikui turi būti dislokuotos Rusijos pajėgos. Jos pažeis sutartyje numatytus įprastinės ginkluotės apribojimus.

1996 m. gegužės mėnesį Įprastinės ginkluotės apribojimų sutartį pasirašiusios šalys ketina ją peržiūrėti. Sutartis nustato įprastinės ginkluotės skaičių, tipą ir dislokaciją Vakarų ir Rytų Europoje.

„Mes galime pritarti mažiems pakeitimams, tačiau atsisakome iš esmės keisti Įprastinės ginkluotės apribojimų sutartį", pasakė po susitikimo su Vitalij Čiurkin vienas NATO diplomatas.

NATO tikisi iki šių metų pabaigos su Rusija pasirašyti politinę sutartį dėl bendradarbiavimo sprendžiant Europos saugumo klausimus. Pagal jau pasirašytą „Partnerystės taikos labui" programą, Rusijos ir NATO šalys ketina rengti bendrus manevrus.

Tačiau pasirašyti politinę sutartį trukdo nesutarimai dėl Įprastinės ginkluotės apribojimų sutarties bei NATO plėtimo į Rytus.

Rusijos pasiuntinys Vitalij Čiurkin NATO šalių ambasadoriams pareiškė, jog sąjungos išplėtimas į Rytus neturi būti vertinamas kaip neišvengiamas procesas ir prašė rimtai įvertinti Rusijoje vykstančias diskusijas.

Boris Jelcin pakviestas į Lietuvą

Vilnius, liepos 25 d. (Elta) – Rusijos Federacijos prezidento administracijos vadovas Sergej Filatov pasakė, kad Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas perdavė respublikos prezidento Algirdo Brazausko kvietimą Rusijos prezidentui Boris Jelcin apsilankyti Lietuvoje.

Pirmadienį į Maskvą atvykusi Lietuvos parlamentinė delegacija, vadovaujama Česlovo Juršėno, pirmąją dieną susitiko su Rusijos federacijos tarybos pirmininku Vladimir Šumeiko, antradienį – su Maskvos meru Jurij Lužkov, Rusijos prezidento administracijos vadovu Sergej Filatov, kitais oficialiais asmenimis.

„Nors Lietuvos ir Rusijos interesai skiriasi, tačiau santykiai tarp šių dviejų valstybių yra normalūs. Ir jie vis gerėja. Pavyzdžiui, prieš dvejus metus Lietuvos Respublikos teritorijoje dar buvo Rusijos kariuomenė, o šiandien jos jau nėra", pirmadienį Maskvoje kalbėjo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas.

Sovietų „kreditai" Rusijai nebegrįš

Maskva, liepos 18 d. (BNS) – Rusijos užsienio ekonominių ryšių ministras Oleg Davydov pareiškė, kad Rusijai neverta tikėtis, kad jai bus grąžintos visos paskolos, kurias ji sovietiniu laikotarpiu paskolino besivystančioms šalims.

Ministras teigė, kad buvusi SSSR besivystančioms šalims paskolino 148 bilijonus JAV dolerių. Pasak jo, šios skolos skirstomos į ekonomines ir karines. Be to, dalis pinigų buvo skiriama tik politiniais tikslais ir ideologiniais sumetimais. Pastarieji „kreditai" tarptautinėje praktikoje laikomi negrąžinamais. Atėmus iš 148 bilijonų JAV dolerių negrąžinamas skolas ir pagal rinkos kainą paskaičiavus likutį, lieka tik 25-35 mln JAV dolerių, teigė Oleg Davydov.

Prancūzijos sostinėje Paryžiuje liepos 25 d. St. Michel požeminėje traukinių stotyje, sprogus bombai, 4 žmonės žuvo, 62 buvo sužeisti. Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac ir premjeras Alain Juppe pasiuntė į nelaimės vietą malūnsparnius, kad būtų galima kuo skubiau evakuoti sprogimo aukas. Susirūpinęs A. Juppe pasakė: „Tai buvo labai galingas sprogimas, o bomba buvo paslėpta būtent šioje vietoje, tikintis, kad žus daug žmonių". Kol kas nei viena organizacija neprisiėmė atsakomybės už šio teroristinio akto įvykdymą.

Nuotraukoje: sužeistuosius apžiūri medikai.

Aplink pasaulį

• **Rusijos** prezidentas Boris Jelcin liepos 14 d. pasirašė įsaką, kuriuo Valstybės Dūmos rinkimai paskirti šiemet gruodžio 17 dieną, pranešė prezidento spaudos tarnyba. Įsaką B. Jelcinas pasirašė Maskvos ligoninėje, kurioje jis gydosi po širdies priepuolio. Paskutiniai Rusijos Valstybės Dūmos rinkimai vyko 1993 m. gruodžio 12 d., po to, kai B. Jelcin paleido Rusijos parlamentą. Tada dvejiems metams buvo išrinkta 450 deputatų.

• **Europos** Komisijos sprendimu numatyta netrukus atidaryti Techninės pagalbos Vidurio ir Rytų Europos valstybėms agentūrą. Agentūros veikla prisidės prie ES PHARE programos įgyvendinimo ir į ją galės kreiptis visos prisijungusios prie PHARE programos šalys.

• **Lenkijos** Respublikos nepaprastajam ir įgaliotajam ambasadoriui Lietuvoje J. Widaski Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos sekretorius R. Šidlauskas įteikė notą, kurioje išreiškiamas nepasitenkinimas dėl nepakankamos Lietuvos Respublikos ambasados ir generalinio konsulato Varšuvoje bei konsulato Seinuose pastatų apsaugos.

• **Latvijoje** iškelta baudžiamoji byla pagal straipsnį, numatantį bausmę už diversiją prieš valstybę. Policija ieško žmogaus, dėl kurio kaltės Baltijos ir Šiaurės šalių Dainų šventės chorų baigiamojo koncerto metu įvyko sprogimas Rygoje, Mežaparke. Kilogramas trotilo buvo padėtas pastate šalia atviros estrados. Per sprogimą niekas nežuvo. Buvo sužeisti keturi choristai latviai, padaryta žalos pastatui.

• **Didžiojoje** Britanijoje liepos 18 d. įvyko antrasis geležinkelio darbuotojų 24 valandų streikas, praktiškai paralyžavęs traukinių eismą visoje šalyje. Traukinių mašinistai siekia, kad darbo užmokestis jiems būtų padidintas daugiau nei siūlomais 3 proc., nesiekiančiais infliacijos lygio. Geležinkelininkai taip pat reikalauja kompensacijų už darbo vietų skaičiaus sumažinimą.

• **Ukrainos** Nikolajevo srityje vis labiau plinta choleros epidemija. Jau įregistruota apie 260 ligonių ir 145 choleros vibriono nešiotojai. Keletas susirgimo cholera atvejų užfiksuota ir Chersono srityje.

• **Rusijos** Konstitucinis teismas baigė nagrinėti taip vadinamosios „Čečėnijos bylos" medžiagą. Federalinio susirinkimo deputatų prašymu jis tikrina, ar prezidento įsakai ir vyriausybės nutarimai dėl ginkluotos jėgos panaudojimo Čečėnijoje atitinka pagrindinį šalies įstatymą. Konstitucinio teismo nariai išėjo iš posėdžio salės ir už uždarų durų priims sprendimą šioje byloje.

KALENDORIUS

Liepos 27 d.: Pantaleonas, Natalija, Danguolė, Žintautas.

Liepos 28 d.: Botvydas, Ada, Inocentas, Kintibutas. 1922 m. JAV pripažino Lietuvą de jure.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

RADIJO VALANDĖLĖS REIKALU

„Lietuviškų melodijų" radijo valandėlei, transliuojamai antradieniais ir penktadieniais nuo 4 iki 5 val. p.p., iš radijo stoties WPON, banga 1460, vedėjui ir pranešėjams išvykus į Lietuvą stebėti Penktųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių, vadovauja Algis Lapšys. Visais programos reikalais prašoma kreiptis į Algį Lapšį, tel. (810) 932-0768.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano lietuvių parapijos, bus šeimininkė Lietuvos Vyčių visuotinio 82-ro seimo, š.m. rugpjūčio 9-13 d. vyksiančio Novi Hilton viešbutyje, Novi, Michigan. Seimo metu vyks ir buvusių Šv. Antano lietuvių parapijos mokyklos mokinių suvažiavimas. Visi buvę Šv. Antano parapijos mokyklos mokiniai kviečiami į šį seimą, kurio metu šeštadienį, rugpjūčio 12 dieną, 6 val. vak. tame pačiame viešbutyje vyks pokylis ir buvusių mokinių suvažiavimas. Šv. Antano mokykla veikė nuo 1931 iki 1970 m. Į pokylį atvyks ir buvusios mokyklos mokytojos-seselės pranciškietės. Suvažiavime dalyvaus ir buvęs Michigan State universiteto vyriausias futbolo treneris George Perles. Pakvietimai į pokylį gaunami pas Aldoną Bunikienę, tel. 810-288-3736 ar Bob Boris 810-682-0098.

DEIMANTINĖ ŠV. ANTANO PARAPIJOS SUKAKTIS

Šiais metais Šv. Antano lietuvių parapija mini ir švenčia savo deimantinę veiklos sukaktį. 1920 m. gegužės 6 dieną, buvo įšventintas kun. Ignas Boreišis ir jau kitą dieną jis buvo paskirtas vikaru Šv. Jurgio lietuvių parapijai, Detroite. Primicijas laikė šios parapijos nuomojamoje bažnyčioje 1920 m. birželio 20 d. Tų pačių metų gruodžio 24 d. kun. Ignas Boreišis buvo paskirtas organizuojamos lietuvių Šv. Antano parapijos administratoriumi. Šios parapijos klebonu jis išbuvo iki mirties, 1959 m. rugsėjo 11 d.

Sekmadienį, rugpjūčio 13 d., 10:30 val. ryto, Šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilmingas 75-kerių metų parapijos veiklos jubiliejines šv. Mišias koncelebruos Detroito arkidiecezijos arkivyskupas kardinolas Adam Maida, vysk. Paulius Baltakis, klebonas kun. Alfonsas Babonas, kun. Antanas Saulaitis, SJ, kun. Walter Stanevich, kun. Grušas ir kiti kunigai. Po Mišių bus pietūs parapijos patalpose. Vietas dalyvavimui pietuose reikia užsisakyti iš anksto klebonijoje, ar pas tarybos narius. Visuomenė, o ypač buvę Šv. Antano parapijos nariai, maloniai kviečiami ir laukiami.

lm.

SAN FRANCISCO, CA

BENDRAVOME SU LIETUVOS AMBASADORIUM JUNGTINĖMS TAUTOMS

Prieš 50 metų San Francisco mieste vykusioje tarptautinėje konferencijoje buvo įsteigta Jungtinių Tautų organizacija. 1945 m. birželio 26 d. 50 šalių atstovai pasirašė tos organizacijos įkūrimo Čarterį (raštą), vėliau tų pačių metų spalio 24 d. oficialiai patvirtintą New Yorke. Nuo š.m. balandžio mėnesio pradžios, San Francisco „UN 50" minėjimo komitetas organizavo aibes renginių, kurių tikslas — pasidžiaugti žmonijos bei gamtos įvairumu ir sutvirtinti tarptautinės taikos ir sugyvenimo viltis.

Jubiliejaus paskutinės trys dienos — birželio 24-26, buvo skirtos Jungtinių Tautų ambasadorių konferencijoms, ypatingiems koncertams, priėmimams pas miesto merą ir kt. Šios apylinkės lietuviai, naudodamiesi proga, pasikvietė Lietuvos ambasadorių Jungtinėms Tautoms dr. Oskarą Jusį apsilankyti jų tarpe ir pasidalinti įspūdžiais.

Ambasadoriaus oficialių priėmimų programa buvo perpildyta, bet šeštadienio popietę dr. O. Jusys porai valandų atvyko susipažinti su apylinkės lietuviais. Susitikimas vyko gražiame, medžiais apaugusiame slėnyje už Ginto ir Geni Federų namo, kur tuo pat metu buvo ruošiamas metinis bendruomenės piknikas. Pasitaikė karščiausia metų diena (arti 105 F), bet didžiulių medžių pavėsyje arti šimtas susirinkusių nesiskundė. Nepavydėtinas buvo tik Ginto ir dabartinio LB apylinkės pirmininko Don Witt darbas - kepti „hamburgerius" ir dešreles. Reikia pripažinti, kad gerą pelną sukrovė gėrimų pardavėjai!

Ambasadorius Jusys papasakojo apie Lietuvos veiklą JT organizacijoje, apie dalyvavimo naudą tėvynei. Jis perspėjo, kad Lietuvai labai grėsmingas Rusijos ir Gudijos susivienijimas ir politinė bei ekonominė suirutė. Lietuva, lyg replėmis suspausta tarp Kaliningrado ir Rusijos - Gudijos. Jei ateinančių metų rinkimuose Rusija išsirinktų ekstremistą, norintį atstatyti sovietmečio imperiją, tas Lietuvą galėtų per dieną užgrobti. Todėl vienas svarbiausių JT misijos tikslų yra ugdyti Lietuvai palankias pažintis ir draugus, kurie, reikalui esant, išgelbėtų tėvynės laisvę. Lietuvai pavojinga padėtis skelbiama ne vien vieša veikla, bet taip pat ir „užkulisio" diplomatija. Visi dalyviai giliai įvertino dr. Jusio dalyvavimą, įdomų pokalbį, jo atsakymus į įvairiausius klausimus ir draugišką bendravimą mūsų kaliforniško stiliaus „be formalumų" pobūvyje.

Š.m. birželio 26 d. ambasadorius dalyvavo Čarterio įkūrimo minėjime. Per 50 metų Jungtinių Tautų organizacijos narių nuo 50, padidėjo iki 185. Naujai priimtų tautų ambasadoriai, jų tarpe ir dr. O. Jusys, pasirašė Čarterio įstatų patvirtinimo dokumentą. Vėliau vakare amb. O. Jusys buvo pakviestas į pokylį, kuriame dalyvavo ir JAV prezidentas Clinton.

Ambasadorius viešnage buvo patenkintas dėl naujų pažinčių, kurias čia užmezgė, turėdamas progą laisviau pabendrauti su kitų tautų ambasadoriais. Džiaugėsi, kad pasitaikė galimybė susipažinti ir nors trumpai pabendrauti su draugiškais šios apylinkės lietuviais bei pasigėrėti San Francisco miesto grožiu.

F.P.B.

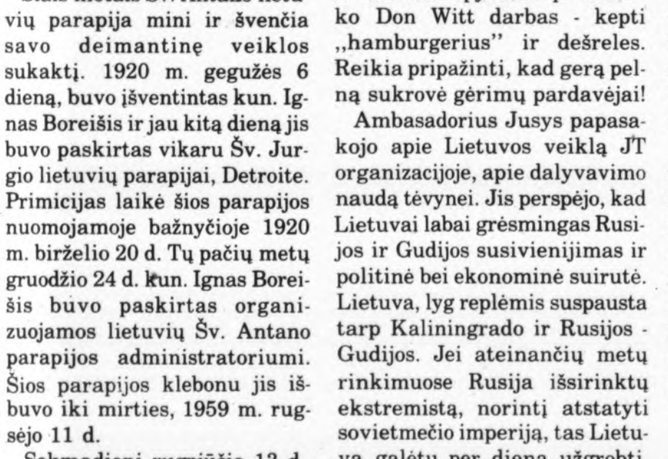

Dr. Oskaras Jusys, Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, lankydamasis San Francisco, aplankė ir vietos įžymybę — garsųjį Golden Gate tiltą.

DAYTONA BEACH, FL

LIETUVA — STALINO-HITLERIO AUKA

Darbščioji Daytona Beach Lietuvių Bendruomenės valdyba, vadovaujama dr. Birutės Preikštienės, š.m. birželio 18 d. suruošė lietuvių tautos dramos ir tragiškojo birželio įvykių minėjimą.

Minėjimas pradėtas lietuviams skirtomis pamaldomis Prince of Peace katalikų bažnyčioje, Ormond Beach. Šv. Mišias už Lietuvą aukojo buvęs tos parapijos klebonas, dabar emeritas, kun. Nolan. Pamoksle prisiminė mūsų tautos skaudžiuosius išgyvenimus, o taip pat pasveikino visus tėvus Tėvų dienos proga.

Choras „Sietynas", vadovaujamas muz. Antano Skridulio, pamaldų iškilmingumą praturtino jautriai skambėjusiomis giesmėmis: „Rūpintojėlis", „Teskamba Viešpačiui", — St. Šimkaus; „Parveski, Viešpatie", — žodž. P. Jurkaus, muz. J. Strolios; „Aleliuja", — W. A. Mozart; „Viešpatie mano" ir „O, Viešpatie, parodyk kelią", — muz. M. K. Klajūno .

Šv. Mišių skaitymus atliko rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės sukurtoje tikinčiųjų maldoje (pagal keturias evangelijas) atsispindėjo lietuvių tautos didieji išgyvenimai, kančios, žmonių likimai, prašant Aukščiausiojo mūsų tautai, jos vaikams, žuvusiems už tautos laisvę, amžinos ramybės, gyviesiems broliškos meilės ir sutarimo dirbant tautos gerovei.

Šv. Mišių aukas nešė LB apyl. pirmininkė dr. Birutė Preikštienė, klubo pirmininkas Jonas Daugėla ir Lietuvos signataro dukra Rita Vileišytė-Bagdonienė.

Po pamaldų salėje vykusį minėjimą pradėjo LB apyl. pirm. dr. Birutė Preikštienė, pasveikindama tėvus Tėvų dienos proga, pasidžiaugė gausių dalyvių būriu. Trumpai priminė šio minėjimo reikšmę. Ji pažymėjo, kad lietuvių tauta ir bet kur gyvenantys lietuviai niekada neužmirš ir visada minės baisiojo birželio ir Lietuvos okupacijų įvykius. Paprašė susikaupimo minute pagerbti visus ištremtuosius, žuvusius Sibire, kovojusius ir žuvusius partizanus ir visus tautos kankinius. Po to nuaidėjo Lietuvos himnas.

Minėjimo pagrindinį kalbėtoją, svečią iš St. Petersburgo, kun. dr. Eugenijų Gerulį pakvietė paskaitai, kurios tema „Lietuva, Stalino-Hitlerio auka".

Kun. dr. Eugenijus Gerulis paskaitoje plačiai atskleidė mūsų tautos istorijos didžiąją dramą, išsamiai nušviesdamas ano meto politinę raidą. Hitlerio iškilimą, jo įvykdytus Austrijos, Čekoslovakijos, Klaipėdos užėmimus, sandėrį su Stalinu, pasidalinimą Europos ir Pabaltijo valstybių. Nelemtoji slapta Ribbentropo-Molotovo sutartis lėmė ir Lietuvos okupacijas. Prelegentas išsakė daug detalių apie pirmąsias bolševikų okupacijos dienas: Ultimatumą, jo priėmimą, pirmąsias aukas- areštus Vidaus reikalų ministerio generolo Skučo, Saugumo deprt. viršininko A. Povilaičio teismus, sušaudymus. Vėliau vyko suėmimai tauriausių Lietuvos sūnų ir dukrų, veikėjų, kurių pirmomis dienomis buvę arti kelių tūkstančių. Po metų okupacijos atėjo baisiojo birželio 14-15 d., kai okupantas vykdė didžiąsias deportacijas. Prelegentas vaizdžiai pailiustravo tų dienų tautos nuotaikas, kančias ešalonuose, keliaujant į Sibirą.

Apžvelgė žmonių gyvenimą Sibiro taigose, Šiaurėje. O jos buvę sunkiai įsivaizduojamos.

Svečiui kun. dr. E. Geruliui minėjimo dalyviai padėkojo gausiu plojimu.

Po paskaitos Kazimieras Barūnas jautriai padeklamavo B. Brazdžionio „Vaidila Valiūnas". Geras deklamatorius, tikimės iš jo sulaukti daugiau tokių programų.

Prasmingą tragiškųjų birželinių įvykių minėjimą baigėme kartu su „Sietynu" dainuodami „Vežė mane iš namų" ir „Žemėj Lietuvos". Minėjime dalyvavo daugiau negu 80 asmenų. Pabaigoje pirm. dr. B. Preikštienė padėkojo svečiui kun. dr. E. Geruliui už paskaitą, „Sietynui" ir maestro už giesmes ir dainas, Joanai ir Vytautui Grybauskams už globojimą svečių Valės ir kun. dr. Eugenijaus Gerulių, Kazimierui Barūnui už atliktą programą, rašytojai Birutei Pūkelevičiūtei už gražias maldas bažnyčioje, visai valdybai ir visiems prisidėjusiems prie minėjimo sėkmingo suruošimo.

Visi dalyviai pavaišinti kava ir saldumynais. Gerai organizuotas minėjimas paliko visiems gilų įspūdį.

Po minėjimo Joana ir Vytautas Grybauskai savo namuose, nedideliame ratelyje suruošė svečiams jaukų priėmimą. Svečius pasveikino ir pasidžiaugė jų atvykimu Jurgis Janušaitis.

Baltimorės Lietuvių dienose, vykusiose birželio 10-11 d., Catonsville, MD, susitiko liaudies meistras Paleckis (prie savo drožinių) ir Ada Vodopalaitė, demonstravusi lietuviškų margučių marginimą.

Nuotr. **Elvyros Vodopalienės**

Lietuvos Vyčių veikla

„VĖJELIS" LIETUVOS VYČIŲ SEIME

„Vėjelis", Dayton, Ohio, tautinių šokių šokėjų grupė buvo įsteigta 1973 m. Šiuo metu grupėje yra 19 šokėjų — Lietuvos Vyčių 96-tos kuopos nariai ir jų draugai. Šokėjų amžius nuo 15 iki 40 metų. Dabartinė mokytoja Molly Geiger. Grupė yra šokusi įvairioms moterų profesionalių grupėms, vestuvėse ir kt. renginiuose, kasmet dalyvauja International Festival — World Affair programoje, vykstančioje Dayton Convention center, taip pat Vasario 16 minėjime ir kt.

Detroito Lietuvos 102 kuopa džiaugsmingai laukia jų atvykstant į Lietuvos Vyčių seimą. „Vėjelis" savo atliekama programa praturtins šio seimo kultūros vakarą, ruošiamą penktadienį, rugpjūčio 11 d., 8 val. vak. Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Visuomenė kviečiama Kultūros vakare dalyvauti ir pasigėrėti svečių grakščiai atliekamais šokiais. Įėjimo auka — 5 dol. asmeniui.

Prieš vaišes maldą sukalbėjo kun. dr. E. Gerulis, prašydamas Aukščiausiojo palaimos visiems šio telkinio lietuviams. Vaišių metu pasidalinta mintimis apie Lietuvos ir užsienio lietuvių gyvenimo įvairiopas apraiškas.

PRANEŠIMAS

Minėjimo pabaigoje, salėje, klubo pirmininkas Jonas Daugėla pranešė, kad įprastinių pamaldų vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.) nebus. Tautos šventės minėjimas vyks rugsėjo 10 d. Apgailestavo, kad nustojo veikęs ALTS-gos Daytona Beach skyrius, kuris kasmet suruošdavo gražius Tautos šventės minėjimus. Minėjimą ruoš klubo valdyba.

LB apylinkės pirm. dr. Birutė Preikštienė pranešė, kad LB ruošiami pabendravimo pietūs bus antrą liepos trečiadienį — liepos 12 d., 1 val. p.p. Stacey's restorane. Po to pietūs vėl vyks kiekvieno mėn. pirmąjį trečiadienį.

LINKIME SVEIKATOS

Ir mūsų telkinio neaplenkė įvairūs ir gana sunkūs sveikatos negalavimai. Paskutiniuoju laiku širdies operacijas pergyveno aktyvūs šio telkinio lietuvių šeimos nariai — Juozas Ambrozaitis ir Teodora Ilekienė. Po susižeidimo sunkią klubo operaciją pergyveno Irena Sprindienė. Nuoširdžiai linkime jiems stiprėti ir vėl sugrįžti į laimingesnį, gražesnį gyvenimą.

Jurgis Janušaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

RUOŠIAMA ĮDOMI PARODA

Kviečiame visuomenę atkreipti dėmesį į Algirdo Vaitiekaičio paruoštą parodą „Mylėsi Lietuvą iš tolo". Nuotraukomis, spaudos iškarpomis ir trumpais aprašymais parodoma Lietuvos Vyčių 102 kuopos istorija, Šv. Antano parapijos gyvenimas nuo jos įsteigimo iki šių laikų. Parodoma ir muz. St. Sližio suorganizuotas ir vadovaujamas choras bei jo veikla. Lietuvos Vyčių 102 kuopos veiklos vaizdai — choras, šokiai, bendradarbių talkos pakuojant ir rūšiuojant vaistus ir medicinos priemones siuntimui į Lietuvą per World Medical Relief įstaigą Detroite bei tų talpintuvų iškrovimą Lietuvoje. Apibūdinama ir Lietuvos istorija — karaliaus Mindaugo laikai, pilys, piliakalniai, sukilimai, okupacijos, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas, Dariaus ir Girėno skrydis, tremtiniai, bažnyčios, gyvenimas Sibire. Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Lietuvoje, Švč. M. Marijos paveikslai ir maldos Marijai. Dail. Juodžio sukurti Lietuvos praeities paveikslai.

Paroda š.m. rugpjūčio 10-12 d. bus išstatyta Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Parodos lankymas nemokamas. Visuomenė kviečiama susidomėti šia puikia istorine, kultūrine ir religine paroda.

Regina Juškaitė

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais **tel. 708-834-1120**

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Marijampolės muzikos mokyklos ansamblis Romoje, Šv. Petro aikštėje, š.m. gegužės 31 d. tuoj po audiencijos su popiežiumi, kuris ansamblį šiltai pasveikino.

LAISVĖS TRAGEDIJA

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

1940 metų vasarą karo pritrenktas pasaulis metė žvilgsnį į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tų metų birželio 15 dieną Sovietų Sąjunga ginklu okupavo Lietuvą, sulaužydama visas tarpusavio sutartis, kuriomis raudonoji imperija buvo iškilmingai įsipareigojusi gerbti Lietuvos valstybinę ir teritorinę neliečiamybę. 1939 metų rugpjūčio mėn. 23 dienos slaptasis Ribbentropo-Molotovo paktas ir buvo ta „žalioji šviesa", leidusi abiems diktatoriams pradėti agresijos akciją.

Maskva Lietuvoje, lygiai kaip Latvijoje ir Estijoje, veikė labai greitai. Nepraėjo mėnuo, ir okupantas jau spėjo krašte skelbti „liaudies seimo rinkimus", kuriuose tauta balso neturėjo.

Dvi savaitės prieš „rinkimus", Molotovas Maskvoje nedviprasmiškai paaiškino tuolaikiniam Lietuvos premjerui Vincui Krėvei-Mickevičiui, ko Maskva siekė tais rinkimais. Štai Vinco Krėvės žodžiai: „Pasikalbėjime tuo reikalu, kada aš pareiškiau, kad lietuviai niekuomet nesutiks išsižadėti laisvės, kad Lietuva, krikščioniškas kraštas, niekuomet neprisiims sovietiškos santvarkos, jis tuomet atsakė: „Jeigu Vladimiras šventasis būtų norėjęs įkalbėti savo žmones, kad jie priimtų krikščionybę, tai jis būtų kelis šimtus metų tos krikščionybės laukęs. O jis pasakė: eikite, svolačiai, į upę ir krikštykitės, o kas nenorite krikštytis, tai galvą nukirsiu. Visi nuėjo, apsikrikštijo ir tapo krikščionimis. Tai mes taip darome su visais. Mes neįkalbinėjame, bet priverčiame, o kas nepasiduoda, tai jis yra sunaikinamas. Ir taip bus visuose kraštuose, kur mes ateisime ir kur pravesime savo santvarką, ir žmonės turės arba pasiduoti, arba žūti... Jūs žinote, rusų interesai reikalauja, kad mes turėtume visą Pribaltiką. Jau Jonas Didysis apie tai svajojo ir siekė šito, ir mes dabar turime pasinaudoti, dėl to, kad antra proga gali nepasitaikyti".

Grįžęs namo premjeras Vincas Krėvė-Mickevičius atsistatydino.

Mečys Gedvilas, išgirdęs Krėvės pasikalbėjimo su Molotovu turinį, prislėgtu balsu tarė: „Patekau tokion klampynėn, jog man belieka arba iš proto išeiti, arba nusišauti, arba laukti, kad mane nušautų..."

Tokiomis tat nuotaikomis vadinamoji „liaudies vyriausybė" ėjo prie seimo rinkimų spektaklio.

Per vieną naktį iš kažkur atsirado „Lietuvos darbo sąjunga", kuri vienintelė turėjo teisę išstatyti kandidatus. Kas tą „Darbo sąjungą" įkūrė, kas jai priklausė, kokie buvo tikslai — Lietuvos visuomenė nieko nežinojo. Praėjus rinkimams, ši organizacija dingo, kaip į balą, ir daugiau gyveniman nebeiškilo. Tai buvo tik apgaulingas Maskvos „triukas" klaidinti žmonėms.

Liepos vienuoliktos naktį Lietuvoje buvo suimta per 2,000 lietuvių: ūkininkų, amatininkų, laisvoms profesijoms priklausančių asmenų, tarnautojų, buvusių ministrų, spaudos darbuotojų...

Liepos 13 dieną „liaudies vyriausybė" paskelbė nepaprasto meto įstatymą.

Rinkimų dienos rytą, liepos 14 d., balsavimo punktai buvo atviri nuo šeštos valandos, bet niekas nesiskubino, niekas nenorėjo būti pažymėtas pirmuoju.

Radijas šoko talkon su rinkiminiais šūkiais, žadančiais rojų, su bolševikiniais eilėraščiais ir rusiška muzika. Nuolat buvo kartojami Maskvos radijo korespondento žodžiai, už kuriuos jis gavo tūkstantį litų: „Kremlius stebi Lietuvos liaudį ir žino jos priešus".

To nepaisant, rinkimai nesisekė. Provincija liaudies seimo rinkimus boikotavo. Žmonės rinkosi į bažnyčias. Daugelis kauniškių į balsavimo urnas metė, išsikirpę iš „Lietuvos aido", Melchiorą Putelę. Vėliau balsų skaičiuotojai neatsargiai prasitarė, jog Melchioras Putelė surinko daugiausia balsų, tačiau seime Putelės vietą užėmė Sniečkus.

Vidudienį Justas Paleckis, gelbėdamas padėtį, kalbėjęs prie mikrofono: „Mes balsuojame už Lietuvą. Nebereikės dėl nepakenčiamų sąlygų emigruoti į tolimas Jungtines Amerikos Valstybes, Brazilijas, Argentinas ir tolimiausius kraštus. Visi turės darbo ir duonos savame krašte..."

Jo žodžiai nepagelbėjo. Rusai nutarė dėl žmonių akių rinkimus pratęsti dar vieną dieną. Mat, jau prieš savaitę rusai pranešė Maskvos valią, jog rinkimų rezultatai Lietuvoje būsią 95,51 nuošimčio. Tačiau sovietinė propaganda laiku nesusigriebė ir „Tass" liepos 14 vakare, „pagal planą" paskelbė galutines dar nepasibaigusių rinkimų Lietuvoje rezultatus. Girdi, rinkimai baigti, liaudis triumfuoja, balsavo 95.51%. Vėliau susikompromitavęs „Tass" patikslino, jog rinkimai... pratęsti.

Kas dėjosi po rinkimų?

Lygiai po savaitės, liepos dvidešimt pirmąją, sovietų parinkti „liaudies seimo" aktoriai suvaidino šiurpią duobkasių tragediją: pastūmėjo Lietuvą Maskvos glėbin.

Ir šio tragiškojo spektaklio režisierius buvo Maskva.

Vos tris dienas užsitęsusi, „Liaudies seimo" sesija priėmė dvi Maskvoje paruoštas ir iš rusų kalbos išverstas rezoliucijas. Viena Lietuva paskelbė „tarybinę socialistinę respubliką", o kita prašė Maskvos Lietuvą prisijungti.

Prašė...

Kauno teatre susirinkę vadinamieji „liaudies seimo" nariai buvo tik bejėgiai statistai. Teatro salėje ir net už scenos maišėsi ginkluoti rusai. Užrakinto teatro duris saugojo enkavedistai, gatvėse trankėsi sovietų tankai. Ne veltui Dekanozovas liaudies seimo nariams privačiai pasakė, kad „šie tankai aiškiausiai rodo, jog Lietuva jau nebegali būti nepriklausoma. Lietuva esanti dabar... laisva!"

Dekanozovas savo susilaukė, vėliau patsai tapdamas Kremliaus tironų auka.

Pakarkliui nerandant savo kalbos, kurią jis anuomet turėjo pasakyti teatre, Sovietų Sąjungos pasiuntinys Pozdniakov prašė nesijaudinti ir kantriai laukti iš Maskvos lėktuvo, o seimo spektaklį kiek atidėti. Niunka tikrino, ar Pakarklio kalba kartais nenuklydo iš Maskvos Rygon, kartu su iš anksto okupantų paruoštomis tautos išdavimo kalbomis latvių „liaudies seimo" farsui.

Taigi, visos seimo „artistų" kalbos buvo patikrintos Maskvoje ir Dekanozovo aprobuotos Kaune.

Lietuvos prijungimo klausimą iškėlė Antanas Sniečkus. Visa para anksčiau „Tiesa" buvo išspausdinta su rezoliucijomis ir kalbomis, kurios dar turėjo būti pasakytos. Dienraštis iš anksto buvo nusiųstas Kauno radiofonui, nepaisant, kad seimas dar nebuvo susirinkęs ir joks nutarimas nebuvo paskelbtas.

Kad Lietuva buvo agresijos auka — šios gaidos neslėpė nė vienas kalbėtojas, nors ir kaip besistengdamas dangstytis — išlaisvinimo šūkiais. Visur buvo pripažintas faktas, jog šį kelią pasirinko ne lietuvių tautos ir ne savo noru, o sovietai, Raudonoji armija.

Pats Paleckis prasitarė, kad „išsilaisvinimą" atnešė Raudonoji armija. Ir jis lietuvius įspėjo: „Visiems jau šiandien garsiai sakome, aiškiai įspėjame: greičiau atsikvošėkit, greičiau susiorientuokit, greičiau įsijunkit visu nuoširdumu į naujo gyvenimo kūrybos darbą, kad greitai pasisukusios laiko mašinos ratai jūsų nesublokštų, nesutriuškintų..."

Ir be įspėjimo bei grasinimų tauta matė, kur krypsta reikalai. Ji matė krašte siaučiančius enkavedistus. Prie sovietų pasiuntinybės bildėjo tankai. Prie vakarinės Lietuvos sienos buvo sutraukiamos vis didesnės rusų kariuomenės pajėgos. Pajūris kontroliuojamas. Lietuvos — Vokietijos siena uždaryta.

Norėdami užkirsti kelią galimiems protestams, Maskvos agentai grasino gyvybės atėmimu suvarytiems atstovams ir jų šeimoms. Rezoliucijų balsavimo metu vadinamų atstovų balsai nebuvo skaičiuojami, o kartu su jais balsavo ir prisodinta eilė čekistų, balsavusių ir rusiškai šaukusių „ura". Atstovų kredencialai irgi buvo tikrinami po to, kai Lietuva jau buvo savo duobkasių rankomis įstumta Maskvos glėbin.

Tą patvirtino Komunistų partijos viešas pareiškimas: „Laimėjimas buvo pasiektas ne dėl Lietuvos buržuazijos nuolaidumo, bet tiktai dėka... paramos... iš didžiosios... socializmo šalies Raudonosios armijos".

Tokie yra faktai, kurių lietuviai neprivalo užmiršti.

LIETUVOS ĮMONĖS ŠELPIA UŽSIENIO LIETUVIUS

Kretingos akcinė bendrovė „Laisvė" Rygos lietuvių mokyklai padovanojo medžiagos šešiems komplektams vyriškų ir moteriškų tautinių drabužių. Greitai, kaip sakė bendrovės generalinis direktorius Bronius Krištaponis, tokia siunta bus paruošta ir Liepojos lietuvių vaikams.

Užsienio lietuvius remia ir Klaipėdos dailės kombinatas, „Kauno audiniai", Vievio paukštynas bei kitos šalies įmonės. Vilniaus Pedagoginis universitetas, Lietuvos futbolo federacija parūpino lietuvių mokykloms krepšinio, tinklinio, futbolo kamuolių, kito sporto inventoriaus.

Vilniaus farmacininkai ne vieną vaistų labdaros partiją išsiuntė į Lvovą, Rygą, Zaporožę tenykštėms lietuvių draugijoms, mokykloms. Šiuo metu ruošiama vaistinėlė užsienio lietuvių vaikų ir jaunimo stovyklai „Atgaja" bei Latvijos Subatės senelių namams, kuriuose gyvena daug lietuvių kilmės globotinių.

Danutė Bindokienė

Sveikas prezidentas, sveika valstybė

Po dviejų savaičių paslaptingumo ir spėliojimų Rusijos prezidentas Boris Jelcin liepos 24 d. buvo išleistas iš ligoninės, kurion skubiai nuvežtas liepos 11 d. Paprastai, kai kurio krašto prezidentas „nusičiaudi", visi gyventojai šūkteli — „į sveikatą!", nes šalies valdžios viršūnės liga, nors ir nepavojinga, sukelia rūpesčių. Juk sakoma, kad pagal prezidento sveikatą matuojamas ir valstybės „sveikatingumas".

Boris Jelcino atveju, rūpestis jo staigia liga ratilais nubangavo ne tik per Rusiją, bet ir toli už jos ribų. Nepaisant, kad pastaruoju metu Jelcinas nebuvo per daug efektingas savo pareigose, jo „iškritimas", be abejo, turėtų įvairių, galbūt net pavojingų, pasekmių.

Jelcinas yra 64 metų amžiaus ir nepasižymi per daug stipria sveikata. Spėliojama, kad jį „baigia suėsti" besaikis girtuokliavimas ir, žinoma, vis didėjanti įtampa dėl augančio gyventojų nepasitenkinimo Kremliaus vedama politika tiek krašto viduje, tiek užsienyje. Karas su Čečėnija, ypač neseniai buvusi įkaitų krizė, iš dalies pakeitė ir užsienio nuomonę apie Jelcino sugebėjimus. Visa tai negalėjo neatsiliepti į sveikatą. Apskritai, pagal statistikos duomenis, Rusijoje vyrų amžiaus vidurkis — arba mirtingumo riba — 1994 m. buvo 57 metai; 1993-siais — 59 m., o 1992-siais — dar 62 metai. Vadinasi, Jelcinas jau ir taip peržengęs tą vidurkį (moterims geriau sekasi, nors ir jų mirtingumo riba siaurėja: pernai buvo 71.1 m., o 1993-siais — 73.2 m.).

Kadangi Jelcino ligos metu Kremlius vėl griebėsi sovietinių metodų ir vengė painformuoti žiniasklaidą apie tikrąją prezidento sveikatos padėtį, žurnalistai bei TV laidų pranešėjai „kūrė" savo informaciją, kartais nukrypdami į kraštutinumus. Vyriausybės šaltiniai buvo apkaltinti, kad žiniasklaidai pateikę senas prezidento nuotraukas, darytas gerokai prieš liepos 11, o populiari televizijos programa, „traukianti per dantį" Rusijos vadus, keletą kartų rodė Jelciną labai nepalankioj šviesoj. Programa (lėlių teatras), pavadinta „Kukly", su savo, pagal Vakarų standartus labai švelnia, satyra pakliuvo į bėdą ir liepos 18 d. jos savininkas, nepriklausomos televizijos NTV kanalo galva, Igor Malašenko patrauktas į teismą. Jis nusiskundė, kad Rusija dar „neišaugusi iš sovietinių vystyklų ir negali toleruoti nei mažiausios kritikos vyriausybei".

Prieš išeidamas iš ligoninės, Jelcinas pasikvietė į savo palatą TV filmavimo aparatūrą ir žurnalistus. Jis pasisakė jau sugrįžęs prie savo pareigų, pasirašęs keletą dokumentų ir paskyręs Kremliaus saugumo viršininką Michail Barsukov pagrindinės Rusijos saugumo įstaigos vadovu. Šis Valstybinis saugumo biuras yra atsakingas už krašto vidaus apsaugą, ypač nuo teroristinių veiksmų ir šnipinėjimo. Tai viena iš dviejų agentūrų, pakeitusių KGB.

Tiesa, Jelcinas namo neišleistas. Jis perkeltas į netoli Maskvos esančią sanatoriją, anksčiau rezervuotą tik aukštiesiems komunistų partijos pareigūnams. Kiek ten būsiąs — neskelbiama, bet gandai vis tiek sklinda, kad prezidento sveikatos problemos atsiradusios iš „butelio", nuo kurio pastarųjų dvejų su puse metų bėgyje jis per toli nesitraukdavo. Dėl to esą ir sanatorija: ne sustiprėti po širdies negalavimų, o galutinai „išdžiūti".

Kai kalbama apie Jelcino sveikatą, prisimenama ir demokratijos ateitis Rusijoje, nes iki prezidentinių rinkimų likę mažiau negu metai. Greičiausiai Jelcinas nekandidatuosiąs — arba bent tokie yra gyventojų apklausinėjimo duomenys. Sakoma, kad Jelcinas nesijaučia laimėsiąs rinkimus 1996 m. birželio mėnesį, o tai gerokai sumenkintų jo, kaip Rusijos „demokratijos tėvo", įvaizdį. Kandidatų sąrašas jau dabar gan ilgas; Černomyrdin, Lebed, Gaidar, Rutskoi, net Žirinovskis... Daug kas paaiškės š.m. gruodžio 17 d. įvyksiančiuose parlamento (Dumos) rinkimuose. Tuomet galbūt ir kandidatų į Rusijos prezidento vietą eilė sutrumpės.

ŠVIESA IŠ ŠVĖKŠNOS

Ištraukos iš Kęstučio Pečkaus, PhD knygos „Alicija Rugytė"

1

Įkvėpimo žemė — gimtoji Švėkšna

Kiekvienas grįžtame ten, iš kur pirmą kartą į šią žemę atėjome. Į tėviškę, gimtinę, tėvų namus. Jie tarsi visų mūsų didelių dabarties ir ateities darbų įkvėpimo žemė. Arba šaltinis, iš kurio kaskart pasilenkę godžiai geriame atgaivos ir stiprybės vandenį.

Įkvėpimo žemė — gimtoji Švėkšna. Tokia ji visą gyvenimą išliko Alicijai Rugytei, žemiškąji gyvenimo kelią joje pradėjusiai 1902 m. gruodžio 5 dieną. „Gruodžio menesį gimę žmonės nelaimingi vėlesniame gyvenime", — pirmojoje autobiografijoje rašė Alicija, lyg nujausdama gyvenimo sunkumus, su kuriais teks grumtis, bet žemaitišku kantrumu, lyg skydu prisidengus, niekada nepasiduoti.

Alicija Rugytė 1922 m.

Vėliau, 1974 metais, Švėkšniškių draugijos Čikagoje išleistoje monografijoje „Švėkšna" Alicija taip rašys apie savo tėviškę:

„Kaip įsisiūbavusi jūra aukštai išmeta savo bangas ir vėl atslūgsta, taip ir atskiro miestelio gyvenimas neteka ramiai nusistojusia vaga, bet kartais pražysta puikiais kultūros žiedais ir vėl aptyla, tarsi ruošdamasi naujam polėkiui. Gyvenimą stumia pirmyn kūrybingi, savo egoistiniame kiaute neužsidarę asmenys, kurie myli savo žemę ir joje gyvenančius žmones ir jaučia pareigą dirbti jų gerovei...

Švėkšna yra vienas iš tų miestelių, kurio kultūriniam kilimui susidarė ypač palankios geografinės ir istorinės sąlygos. Prie Baltijos jūros, prie Klaipėdos krašto sienos ir nuo pat senų laikų prie didžiųjų kelių. Jais žygiavo kryžiuočiai į Žemaičius, vėliau tais pat keliais ėjo labai gyva prekyba; taigi, apylinkių gyventojai galėjo lengvai susisiekti su Klaipėdos kraštu, su Prūsais ir Tilže. Vėlesniais laikais miestelis buvo pramoningo, pažengusio krašto — Vokietijos — pasienyje. Taip pat Švėkšnos parapija buvo laiminga, turėjusi tokių didikų ir klebonų, kurie rūpestingai kėlė krašto švietimą ir materialinę gerovę. Be to, čia gyveno ir veikė susipratę lietuviai ir žemaičiai inteligentai ir švėkšniškiai kaimiečiai".

Vienas jų — ir Alicijos tėvas dr. Juozapas Rugys (1858-1919) — Sintautų zanavykas, Švėkšnos gydytojas ir visuomeninink as, „Aušrininkas, Varpininkas ir Knygnešys", — šie paminkliniame akmenyje iškalti žodžiai tarsi jo gyvenimo prasmę ir tikslą nusako.

Jis, Vinco Kudirkos bendraklasis Marijampolės gimnazijoje, taip pat pasirinko medicinos studijas. 1888 metais, baigęs Maskvos universiteto Medicinos fakultetą, neieškojo šiltos ir sočios gydytojo vietos Rusijoje, bet grįžo Lietuvon — į tolimą Žemaitijos užkampį, Mažosios Lietuvos pasienio miestelį Švėkšną. „...Pirmieji metai buvo labai sunkūs, lygiai, kaip Kudirkai Šakiuose. Jam skaudžiai prieš akis stojo ir duonos klausimas. Ne be reikalo jis rašė savo seseriai Agotai Rugytei, kad jam 'Švėkšna — tai pekla ant žemės'. Ir jei iš tos peklos nepabėgo ir laimėjo atsargių ir nepatiklių žemaičių meilę, pagarbą ir prisirišimą, tai tik savo nuoširdumu, pasiaukojimu broliui lietuviui, pareigingumu, demokratiškumu ir lietuvio mėgstamu familiariškumu. Peklą Rugys pavertė rojumi", — prisiminimuose apie šį lietuvių

Irena Rugienė.

Dr. Juozas Rugys.

tautos atgimimo sąjūdžio veikėją rašė prel. M. Krupavičius.

J. Rugys buvo knygnešys, uolus uždraustos lietuviškos spaudos bendradarbis. Visų jo pastangų tikslas buvo vienas — Lietuva, lietuvybės gaivinimas ir stiprinimas, jos meilė ir gerovė. Jis buvo ir varpininku, kuriuo „pasiliko iki savo gyvenimo pabaigos. Jis buvo veiklus, rūpestingas, veržlus varpininkas. Nebuvo tokio varpininkų suvažiavimo, kuriame nebūtų dalyvavęs. Dalyvavo juose aktyviai, karštai. Nusiskųsdavo apsileidusiais inteligentais, kurie ne tik nieko neaukojo varpininkų sąjūdžiui, bet net nesumokėdavo už siunčiamą jiems „Varpą". Pats Rugys aukos nesigailėjo varpininkų sąjūdžiui, kaip nesigailėjo ir kitiems lietuviškiems reikalams. Varpininkams jis šimtines klojo. Jo dorumą atžymėjo dr. Kazys Grinius ir Jonas Jablonskis".

Dr. J. Rugys buvo vienas iš „Artojo", bendrovės, bankrutuojantiems dvarams išpirkti ir juos lietuviams parduoti, steigėjų. Mat, tuo metu nusigyvenusių lenkų dvarai buvo rusų kolonizuojami, nes tik jie, o ne lietuviai, galėjo čia žemę įsigyti. Jis į „Artoją", kaip rašė prel. M. Krupavičius, „buvo sudėjęs visus savo turimus pinigus". Mirdamas savo šeimą paliko be skatiko. Jo šeima paliko labai sunkioje padėtyje. Ne tik pragyvenimo klausimas kilo visu aštrumu, bet vaikų likimas. Bet Dievas geros šeimos neapleido ir gal dėl Rugio, kaip daktaro, nuopelnų suteikė jai savo palaimas. Dr. J. Rugys ne vienam padėjo eiti mokslus. Savo lėšomis išleido į kunigus ir savo vyriausios sesers sūnų Feliksą Martišių... Kun. F. Martišius Rugio šeimai buvo Dievo siųstas žmogus. Jo globojami ir padedami Rugio vaikai galėjo baigti mokslus ir tapti naudingais Lietuvai žmonėmis".

Gydytojo darbas, visuomeniniai įsipareigojimai Alicijos tėvui kartais būdavo svarbiau negu šeimos reikalai. Prof. P. Dovydaitis „Medicinos" žurnale (1939, nr. 9) rašė:

(Bus daugiau)

VASARIO 16 GIMNAZIJA IŠLEIDO 14 ABITURIENTŲ

Vasario 16-osios gimnazija kasmet švenčia naujus rekordus. Praeitais metais ji išleido 9 abiturientus ir tai buvo didžiausia abiturientų laida gimnazijos istorijoje, o šiais metais net 14 jaunuolių įsigijo vokišką brandos atestatą, kuris visur pripažįstamas: 9 abiturientai yra išeivijos, tai reiškia — Vokietijos lietuvių vaikai, o 5 abiturientai buvo atvykę iš Lietuvos.

Geriausiai egzaminus išlaikė Daina Schusterytė. Jos pažymių vidurkis 1,2. Ji žada studijuoti biochemiją. Jau Dainos mama yra gimusi Vokietijoj ir lankiusi Vasario 16-osios gimnaziją prieš 30 metų.

Antras pagal vidurkį buvo Antanas Karčiauskas. Jo vidurkis 1,4. Antanas yra prieš trejus metus atvykęs iš Lietuvos, žada Vokietijoj studijuoti ekonomiką ir grįžti į Lietuvą. Gimnazijoj jis buvo veiklus ateitininkas, tarnaudavo Mišioms, yra laimėjęs keletą rašinių konkursų.

Trečioji buvo Zita Kalesinskaitė su vidurkiu 2,2. Tai buvo viena aktyviausių mokinių. Veikė ateitininkuose, buvo net pirmininkė, suruošdavo nemažai pasirodymų įvairiomis progomis, pradedant talentų vakaru iki programėlių šv. Mišių metu ypatai. Į švenčių proga, šoko tautinius šokius, dainavo chore, aktyviai reiškėsi Jaunimo sąjungoj. Jeigu kiekvienas abiturientas valdo bent tris kalbas visai laisvai, tai Zita gali pasidžiaugti 5 kalbų mokėjimu. Ji yra gimusi Seinuose ir todėl moka gerai lenkiškai. Gimnazijoj mokėsi angliškai, rusiškai, vokiškai ir, savaime aišku, lietuviškai. Žada dar keletą kalbų išmokti ir studijuoti vertėjavimą.

Kiti abiturientai iš Vokietijos buvo: Živilė Galinskaitė, Tanja Gebhauer, Elvyra Kalvėnaitė, Renius Klimaitis, Edita Lorencaitė, Tomas Plenius ir Jutta Wieberneitytė. Iš Lietuvos buvo Justinas Čekuolis, Kazimieras Kaminskas, Rytis Mėdžius ir Rasa Slankauskaitė. Du iš jų buvo finansuojami Amerikos lietuvio Jono Kaminsko, viena iš pradžių buvo išlaikoma giminių Vokietijoj, o vėliau gavo Tautos fondo administruojamo a.a. Reginos ir Antano Purų fondo stipendiją. Kitų mokinių tėvai patys pajėgė apsimokėti už mokslą ir bendrabutį.

Vienas žada studijuoti Lietuvoje, kiti — Vokietijoje. Iš Lietuvos atvykusieji žada po studijų grįžti į Lietuvą. Vokietijoj jie pagal griežtus imigracijos įstatymus ir negalėtų likti.

Abiturientų išleistuvės vyko iškilmingos vakarienės metu birželio 16 d. gimnazijos valgykloje. Čia abiturientus pristatė gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuris priminė, kad tai ne paskutinieji jų egzaminai. Iš tikrųjų jie tik įrodė, kad yra pajėgūs studijuoti, o studijų metu, jie turės daug daugiau egzaminų laikyti, negu gimnazijoj. Be to, ir mokslas su abitūra nepasibaigė. Šiais laikais mokslas ir technika tokiais tempais žengia pirmyn, jog žmogus visą laiką turi mokytis, kad neatsiliktų ir neprarastų savo darbo. Toliau direktorius priminė, kam ši gimnazija išlaikoma ir išreiškė viltį, kad bent tie, kurie iš Lietuvos atvyko, grįš į ją su vakarietišku diplomu, o gal ir kiti prie jų prisijungs, nes Lietuvoj dar trūksta Vakaruose išmokslintų žmonių. O išeivijoj liekantiems siūlė įsijungti į lietuvių bendruomenę ir aktyviai joje reikštis.

Toliau abiturientus sveikino klasės aukletoja L. Manss, Vokietijos LB pirmininkas Arminas Lipšys ir mokytoja Maryte Dambriūnaitė-Šmitienė, kuri kiekvienam abiturientui šokėjui arba ateitininkui įteike nuotraukų rinkinį. Abiturientų vardu dėkojo Daina Schuster ir Zita Kalesinskaitė. Tėvų vardu gimnazijai dėkojo gyd. Povilas Slankauskas iš Kauno.

A.Š.

Šiemetiniai Vasario 16 gimnazijos abiturientai, sėkmingai išlaikę baigiamuosius egzaminus.
Nuotr. **Marytės Šmitienės**

1995-IEJI METAI UNESCO PASKELBTI M. K. ČIURLIONIO METAIS

Šių metų rugsėjo 22 d. Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui — 120 metų.

Metų bėgyje Lietuvoje gausu renginių, skirtų šiam genialiam menininkui pagerbti. Vyksta koncertai, ruošiami moksleivių piešinių konkursai, parodos, skaitomi paskaitų ciklai visuomenei, kuriami kino filmai. Rugsėjo mėnuo bus akcentuojamas ir minėjimais, skaitymais.

Vilniuje, šalia kitų renginių, Savičiaus gatvėje, bute,kuriame kambarį nuomavo M. K. Čiurlionis, Lietuvos kultūros fondo M. K. Čiurlionio draugijos, ir Vilniaus savivaldybės pastangomis kuriamas nedidelis muziejus, atspindintis Čiurlionio vardo pianistų ir vargonininkų konkursas. (09.22-30 d.).

Kaune numatoma M. K. Čiurlioniui skirta tarptautinė konferencija „Tobulybės ilgesys", kuri vyks M. K. Čiurlionio dailės muziejuje. Rugsėjo 23-24 d. numatoma atnaujinti M. K. Čiurlionio kūrinių ekspoziciją, įrengti M. K. Čiurlionio grafikos, „Čiurlionio laikmečio Lietuva dokumentuose ir atvirukuose", mokinių konkursinę bei dail. A. Žvėgždos kūrinių parodas.

Bus minėjimas. Aktorė R. Staliliūnaitė su kolegomis parengė Čiurlionio „Laiškai Sofijai" skaitymus. Čiurlionio ištraukų skaitymus taip pat parengė aktoriai V. Kochanskytė ir P. Venclovas.

Minės Čiurlionį ir jo mylėti Druskininkai, Plungė bei kiti Lietuvos miestai.

Mildos Mildažytė-Kulikauskienė
M. K. Čiurlionio galerijos vedėja

IKI PASIMATYMO ELEKTRĖNUOSE, ŽVEJELIAI!

Su nekantrumu laukiame pirmų rugpjūčio dienų, kai susiūbuos apie 100 meškerių virš Elektrėnų kanalo. Iš Lietuvos jau atrinkta 16 komandų Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms.

Elektrėnų kanalas yra apie 25 metrų pločio. Jo gylis viduryje yra apie 3 metrai. Vanduo tekantis, kiek šiltesnis negu kiti vandenys, nes jis gauna šilumos iš elektrinės.

Krantai sausi, bet reiktų turėti apavą, nebijantį rasos ar šlapios žolės. Gali juk ir lietaus palyti, be to, apsiaustą nuo lietaus reiktų turėti, nes pora dienų teks praleisti su meškere beveik po 5 valandas: 1 valanda pasiruošimui, trys valandos gaudymui ir vos ne valandą po to teks sugaišti.

Mūsų meškeriotojai sėdi ant žvejadėžių, ar bent ant sudedamų kėdučių.

Kokių žuvų tikėtis?

Kartais geriau ima aukšlės (plukės) - mažos, iki sprindžio ilgumo, žuvukės. Jos nebaikščios. Sumaniai naudojant jauką, jų būrelį galima „atsivesti" arčiau kranto, kur patogiau gaudyti jas su trumpesne meškere. Per tris valandas pagaunama ne vienas šimtas šitų žuvelių, tad reikia mikliai suktis.

Šiemet per Lietuvos čempionatą tie, kurie buvo pasinešę aukšliavimu - apsigavo, nes tądien vyravo pagavimuose stambesnės karpinės žuvys - kuojos (mekšrai, raudos), kartais karšiukai (leščiai), rečiau ešeriukai. Jas tenka gaudyti iš toliau ir giliau.

Kokius įrankius naudoti?

Bus gaudoma plūdinėmis meškerėmis. Ritelę naudoti nedraudžiama, bet neapsimoka, gaišaties daugiau. Aukšlėms kotas 2,5 - 3 metrai, didesnėms žuvims: 6 - 12 metrų. Reiktų turėti bent po vieną iš abiejų. Gija imama labai plona: o,i - o.2 mm storio arba 1 - 1.5 lb atsparumo. Pasaitėliui imama dar plonesnė.

Šiais laikais visi rungtyniautojai iš anksto žuvis prisišeria, ir gana gausiai. Ne tik augalinės kilmės pašarai (išspaudos, malti džiuvėsiai, miltai ir pan., bet ir gyvu jauku - musių lervukėmis ir uodų lervomis. Pastarųjų neatsivešite, teks pirkti vietoje. Jie naudojami ir jaukui, tad, suprantama, jog kabliukus teks vartoti labai mažus: 14 - 24 numerio.

Būkite pasiruošę pagauti kelis kilogramus žuvelių, nes jos čia ima gerai. Įrankių, masalų ir jaukų bus galima nusipirkti vietoje. Kainos artimos pasaulinėms. Taip pat bus ir gyvų masalų. Reikės turėti kiekvienam ilgą, tankų tinklelį žuviai laikyti. Nepakenks ir graibštelis, nors stambesnės žuvys čia retos.

Kitką sužinosite vietoje. Yra numatytas laikas treniruotei - susipažinimui su sąlygomis. Geriau atvažiuoti dieną iš anksto. Bepigu Anglijos lietuviams. Ten žūklės varžybos yra labai populiarios, o ir žuvys panašios.

Juozas Savickas
Teisėjų kolegijos narys

Žvejas žuvį meškerioja...

Kun. H. Šulcas su savo globojamu jaunimu iš Ruandos, Afrikoje, lankėsi Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje

Nuotr. **Marytės Šmitienės**

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

Jauna pora, turinti gerus darbus ir patogius namus **ieško įsūnyti naujagimį kūdikį,** kuriam suteiktų gražų ir laimingą gyvenimą.
Skambinti 708-910-6520

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457
RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
EQUAL HOUSING LENDER
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

Kokybiškai atlieku vidaus, išorės dažymus, remontus. Pigiai, greit, sąžiningai. Turiu rekomendacijas ir darbo leidimą. **Kreiptis: 708-656-6599.**

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

DAINŲ ŠVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ
Prisiminkite praeitos vasaros Dainų šventę Alvido Buklio nufilmuotoje ir Vidos Kuprytės suredaguotoje aukštos kokybės VHS juostoje.

Kaina tik $25
Čekius siųsti:
Lithuanian R. Catholic Federation of America
4545 W 63 Street
Chicago IL 60629

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• MLS kompiuteriu ir FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas **veltui**
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Evergreen Pk. išnuomojamas švarus 2 mieg. butas; šiluma, virykla, šaldytuvas, ąžuolinės grindys; priedo — 1 auto. garažas. Galima užimti rugpjūčio 1 d.
Tel. 708-424-3767

IEŠKO DARBO

47 m. moteris ieško darbo. Turi patyrimo ligonių slaugyme, turi puikias rekomendacijas. Kreiptis **tel. 708-344-2384** arba **708-344-8479**

HELP WANTED

Banking
TELLER
(Full time and Part-time positions)
Applicants must possess good communication skills and enjoy working with customers. Previous banking and computer experience is a plus. Salary commensurate with experience, plus competetive benefits. Qualified applicants apply at:
Lemont National Bank
310 Main St.
Lemont, IL 60439
(708) 257-2241

REIKALINGI NAMŲ PRIŽIŪRĖTOJAI (JANITORS)
8 val. darbas, pradinė alga $1600 į mėn. **Ne** Illinois valstijoje.
Consolidate Employment Agency
Tel. 312-545-7819

TRANSPAK
Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo **$29.-** iki **$98.-**
Aukštos kokybės maisto produktai
Du patys populiariausi, tai šventinis už **$39.-** ir **55 svarų** įvairaus maisto už **$98.-**
$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majoneza, ricšutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. **55 svarai** arba 25 kg.
Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

„Tautos sukilimas 1941, pirmoji dalis. Be šūvio"

Autorius Pilypas Narutis, prisidėjęs prie sukilimo organizavimo, aprašo savo kartos pastangas atgauti laisvę.

Ši dalis pavadinta „Be šūvio", nes, kaip įvade rašo knygos autorius: „Prezidentas — Tautos vadas — pabėgo. Krašto apsaugos ministras pabėgo. Kariuomenės vadas pasitinka Sovietų sąjungos Raudonąją armiją, okupuojančią Lietuvą, o ministras pirmininkas prašo tautą priešus mandagiai priimti..." Jis toliau teigia, kad „tolimesnį tautos likimą sprendė pati lietuvių tauta. ...Šia knyga bandau dokumentuoti mano ir mano draugų pastangas kovoti prieš Staliną ir Hitlerį, du didžiuosius Lietuvos ir laisvojo pasaulio priešus".

Apie 1941 m. sukilimą ir Laikinąją vyriausybę daug kartų buvo rašyta mūsų spaudoje, tačiau įvykiai knygoje dėstomi labai nuosekliai, perpinti asmeniškais prisiminimais žmogaus, kuris tuose įvykiuose aktyviai dalyvavo — ne tik dalyvavo, bet ir buvo vienas organizatorių. Knyga apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d., yra 404 psl., iliustruota nuotraukomis ir faksimilėmis.

Gaunama „Drauge"
Kaina $17,- (US), plus tax ir persiuntimas.

Pagerbiant už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusius partizanus Kauno Santakoje 1995 m. birželio mėn. Nuotr. **Prano Abelkio**

SŪNUS

JONAS INDRIŪNAS

Tai buvo labai seniai. Virš mūsų tėvynės dangus lyg raudona žarija žėrėjo, o žemė mirko nekaltų žmonių krauju. Tai buvo laikai, kada nė vienas nebuvo tikras, ar vakare gulęs, rytojaus rytą dar gyvas kels.

Tada buvau dar vaikas. Vaikštinėjau į mokyklą pro pamiškėje mažą, į žemę susmukusią, lūšnelę. Smalsumo pagautas, sustodavau prie šalimais sukrypusios tvorelės ir stebėdavau, kaip mažame darželyje tarpe lysvių, nuo amžiaus ir vargo sulinkusi, rausinėjosi sudžiūvusi senutė.

Pamačiusi, prakalbindavo ji mane. Klausdavo, bet daugiau ji pati pasakodavo apie savo gyvenimą ir apie ją ištikusius vargus, o aš kiek tada supratau, kantriai klausiau tų jos pasakojimų. Praslinko daug laiko, mano keliai pasuko kita linkme, nebesutikau tos senutės, tik jos gyvenimas, lyg pasaka, pasiliko amžinai mano atmintyje. Ne ji užbaigė tą savo gyvenimo pasaką, papasakojo žmogus, kurio savo gyvenime nepažinojau ir negirdėjau. Ir jis papasakojo viską, ką jis matė, pergyveno ir, po daug metų išdrįso kam nors tą paslaptį atskleisti. Liūdna pasaka, bet aš jo išklausiau.

*

Tai buvo medkirčio Kirdeikio žmona. Jos gyvenimo laimė pasibaigė, kai vyrą dar pačiame stiprume netikėtai prislėgė sunkus virstantis medis. Neatsigavo žmogus, nors ir tvirtas buvo. Ir daktaras nieko nepagelbėjo. Pagulėjęs kurį laiką lovoje, amžinai užmerkė akis, palikdamas ją su mažu sūneliu vargą vargti. Ilgai liūdėjo savo vyro, kurį pats Dievas jai buvo skyręs. Bet slinko metai po metų ir kasdieniniai gyvenimo rūpesčiai tuos skausmingus prisiminimus nusinešė į praeitį. Augo sūnus, tvirtėjo ir, motinai atrodė, kad jos visus rūpesčius sūnus pasiims ant savo pečių. Ir tikrai, sūnus tvirtas augo, koks tėvas buvo geras darbininkas, neatsiliko ir jis. Stojo į tėvo vietą, su kitais darbininkais dirbo ištisas dienas netolimame miške: pjovė šimtamečius medžius, juos tvarkė ir vežė į lentpjūvę, kur iš storų rąstų virto ilgos baltos lentos.

Ir jai darėsi šviesesnės dienos, tarytum vėl laimė nusišypsojo. Būdavo, grįš sūnus iš darbo, susės abu prie šilto priekrosnio ir pasakodavo ji sūnui apie savo jaunystės dienas, visokius pergyvenimus, apie miškus ir jų paslaptis, o sūnus klausydavosi, kol nuovargis nuvesdavo jį į sapnų karalystę. Mylėjo jie mišką, atrodė, miškas jiems buvo lyg kokia užvėja jų gyvenimo pasaulyje, kaip mažai žuvytei sruvenantis upelyje vanduo.

Bet laikas slinko, keitėsi viskas, keitėsi ir jų pradėjęs švisti laimingas gyvenimas. Papūtė kiti vėjai, ir tuose audringuose sūkuriuose dingo jos vienturtis sūnus. Išėjo, ir... niekad nebesugrįžo. Dingo, kaip dūmas be pėdsako. Laukė ji savo Gabriuko sugrįžtančio, vis tikėjosi, žiūrėdavo į miško gilumoje dingstantį taką, ar kartais iš ten jis nepasirodys. Bet takas buvo tuščias, nė jokia gyva dvasia jame nepasirodė. Ir liko ji viena toje sukrypusioje pirkelėje vargą vargti, vis nepamesdama vilties, kad Gabriukas vieną dieną vėl pas ją sugrįš...

*

Buvo gražus ankstyvo pavasario rytmetis. Vos pakilusi saulutė savo skaisčiais spinduliais apibėrė visą tą ryto ramumą. Visur buvo pats ryto įmygis. Lakštingala, tarytum suprasdama tą rytmečio ramybę ir nenorėdama jos sudrumsti, palengva leido savo švelnią melodiją, aplinkui saldžiu rytmečio miegu bemiegančiam šimtamečiui miškui.

Pirkelėje buvo tylu. Pro mažą langelį prasiskverbę saulės spinduliai viduaslyje žaidė savo rytmečio šokį, o ant pajuodusių lango stiklelių, džiaugdamosi tais spinduliais, zirzdamos šokinėjo kelios muselės.

Užkrosnyje stovinčioje lovelėje miegojo senutė. Vargo išvargintame veide matėsi skausmo ir sielvarto pėdsakai. Suvytusios lūpos kartais sujudėdavo, giliai atsidusdavo, ir vėl nurimdavo.

Šį kartą kažką ji sapnavo. Veidelis nušvinta. Tarytum, siekia ko, rankos sujuda, sukaupia visas jėgas, bet, mėšlungiškai sujudėjusi, atkrinta atgal, giliai atsidūsta ir... tarytum, ką išgirdusi... pabunda.

— Gabriuk, palauk, dar neik!.. Pabūk dar su manim!.. — lyg dar sapne šnabžda senutė.

— Nebijok, mama, aš sugrįšiu... aš grįšiu... — Taip aiškiai tebeskamba Gabriuko balsas senutės ausyse. Ir taip aiškiai girdi uždaromų durų trinktelėjimą.

Miegai išlaksto. Ištempusi ausis klausosi... Pirkelėje ramu, tik tas durų trinktelėjimas taip aiškiai tebeskamba ausyse.

Šoka senutė iš lovos ir tekina nuskuba prie durų. Žiūri — durys užsklęstos. Greit atidaro jas ir, saulės spindulių apakinta, atsišlieja į sieną. — „Kas galėjo būti?.. — persmelkia senutės galvoje. — Taip aiškūs žodžiai. Ir žingsniai. Ir tas priprastas durų trinktelėjimas... Kas bus? Vėl kokią nelaimę man Dievulis neša", — net sudreba iš baimės.

Nebuvo jai tas naujiena. Ji sapnuodavo Gabriuką, kalbėdavosi su juo, dalindavosi savo vargais. O taip būdavo gera jam išsipasakoti, kad ir pabudusi ilgai tokiuose sapnuose gyvendavo. Bet tokių sapnų vėliau pradėjo baugintis, nes po tokio susapnavimo, dažniausia ji susilaukdavo nepažįstamų žmonių, kurie įkyriai klausinėdavo apie jos Gabriuką. Pirmiau sapnais ji netikėjo, bet kuo toliau, pajuto, kad tokie sapnai jai pasidarė lyg pranašingi. Tad ir šį kartą pagalvojo, kad, anksčiau ar vėliau, kas nors atsiras prie jos pirkelės.

Ir užsisvajojo senutė: Panašus rytas... Grįžta Gabris iš darbovietės lyg kažko susirūpinęs, ne taip kaip visada. Ji greit pastebi ir motiniško nujautimo pagauta, klausia:

— Kas atsitiko, Gabriuk, ko grįžai tokiu laiku namo? Ar kas nepasisekė?..

— Nieko, mama, — nenoriai pradeda Gabris. — Nežinau, kaip tau ir pasakyti, kad tavęs neišgąsdinčiau... Žinau, kad tau tas nepatiks ir tu priešinsies, pyksi ant manęs. Aš kurį laiką turiu nesirodyti namuose — turiu slapstytis... Bet tu nesuprasi, mama...

— Slapstytis?! Nuo ko? Dėl ko? — ji stebisi.

— Juk tu žinai. Nauja svetima valdžia mūsų krašte. Ir karas eina. Jie tokius kaip aš ima į kariuomenę ir išveža kažkur. Daugelis tokių kaip aš nenori eiti, jau slapstosi miškuose. Ir aš neisiu, mama, nenoriu būti kur nors į svetimus kraštus nudangintas. Čia aš gimiau, čia noriu ir pasilikti. Eisiu su kitais kuriam laikui į miškus ir ten palauksime, kol viskas pasikeis. Ten daug jau jų yra, nebūsiu aš vienas. O niekas mūsų nesugaudys, mūsų miškai platūs, tik tu būk rami, aš vėl pas tave sugrįšiu.

— Tai ką jūs ten miškuose veiksit? Juk ten medžių nekirsite? Kur nakvosit? Kas jums valgyti duos? Ne kas dieną ir namo pareisi. — Prisimena, kaip ji jaudinosi. Ir vis prašė: — Neik iš namų, vaikeli, gal nebus taip blogai. Juk nenusikaltai niekam, nieks tavęs ir nelies. Ko tau reikia bijoti. Mūsų tiek laiko niekas nevargino: nė tavo tėvo, nė manęs, ir tavęs nelies.

— Jiems kaltės ieškoti nereikės, — spyrėsi Gabris. — Visi mes jiems kalti. Seniai aš apie tai žinau, tik tau nebandžiau visko papasakoti. Jau gaudo visus jaunus, vienus pagauna ir nėra žinios, kur juos išveža, o kiti jau spėja pasislėpti. Žinau, kad greit ir manęs pradės ieškoti. Jau šį rytą nugirdome, kad šiandien atvažiuos į mūsų darbovietę iš miesto kažkokie, kurie ieškos nepaklusnių ar besislapstančių, kurie nenori jiems pasiduoti. Žinau, ir aš esu jų tarpe, ir manęs nepaliks ramybėje, jau man pasakė, už tai ir atsiradau tokiu laiku namuose. — Tebeskambėjo Gabrio žodžiai jos ausyse. Prisiminė, kaip ji prašė, tiesiog maldavo:

— Gabriuk, neik, aš bijau, kad neatsitiktų tau kas blogo. Gyvenome čia pamiškėje visą laiką, niekam mes nesimaišėme po kojų ir mums niekas blogo nedarė, ir buvo gerai. O dabar slapstytis!.. Bijau ir pagalvoti...

Girdėjo visa tai Gabris, tik ir motina jo nebeperkalbėjo. Mylėjo jis ją, ir ji buvo jam vienintelis gyvenimo ramstis, bet dabar jis nieko pakeisti nebegalėjo. Jis jautė, kad turi eiti, ne vien tik slapstytis, bet kažkokių kilnesnių darbų atlikti. Matė ji kaip jo blakstienos darėsi drėgnos, bet nesusvyravo, ir lyg nesąmoningai į jos maldavimus teatsakinėjo: „Nebijok, mama, aš greit vėl sugrįšiu pas tave. Nebe vaikas esu, niekas man neatsitiks. Grįšiu, tada vėl gyvensime, kaip gyvenome, o dabar turiu eiti".

Pamena, kaip ji dėjo į krepšelį ką tik turėjo, kad tik Gabriukas nebūtų alkanas, ir vis žvelgė į ji, ar kartais nepakeis savo sprendimo ir nepasakys: „Gerai, mama, tegu bus, kaip tu sakai — aš lieku su tavim".

Bet Gabris sprendimo nekeitė, žinojo, jei nesislėps — jis nebus paliktas prie motinos. Tada gal dar skausmingiau viską pergyvens.

Jaučia, kaip ją pabučiuoja, priglaudžia savo lūpas prie jos sudrėkusių skruostų, apkabina, tartum, norėdamas ją kartu su savimi pasiimti ir kalba:

— Mama, tu nebijok, tau niekas neatsitiks... Gal kas ir ateis... Gal dar ir šindieną kas nors ateis tavęs paklausti kur aš esu. Tu pasakyk, kad darbovietėje, ir viskas bus gerai. Jie tau nieko nedarys. O aš tave aplankysiu, ten daug tokių, kaip aš yra.

Mato, kaip jos Gabriukas išeina, kaip uždaro pirkelės duris, o ji nebeišlaiko, skuba prie durų ir suklumpa, surikdama: „Gabriuk, mano sūneli!.. Ir tave gerasis Dievulis nuo manęs atima!" — Ir verkė. Kada kiek aprimo, atidarė duris ir pamatė Gabrį jau toli skubantį taku į miškų gilumą. Nebešaukė ji, tik skausmingai unkštė...

„Neverk, mama, aš pas tave sugrįšiu, mes vėl būsime kartu", — lyg tolimas, tylus, aidas pasigirdo senutės ausyse.

Krūptelėjo senutė. Lyg iš miego pažadinta, apsižvalgė aplinkui. Buvo ramu, saulutė švietė tik paukščiai pešėsi netolimų krūmų šakose. O tas balsas dar taip aiškiai tebeskamba jos ausyse, lyg tolimas aidas.

„Dievuli brangiausias! Kas čia dabar? Dar niekuomet taip nebuvo. Nejau kas nors blogo mano Gabriukui atsitiko?" — Persmelkė jos galvoje. Net sudrebėjo ir pakėlusi į dangų akis, persižegnojo.

Dar kartą apsižvalgė, ir, lyg kieno pajudinta, įėjo į pirkią. Pasiėmusi jau gana nudėvėtą šluotą, kaip kas rytą, pašlavinėjo aslą, paskum paėmė nuo lentynos puodą su rupiais miltais, pasėmė kelis šaukštus ir, įpylusi vandens į mažą puoduką, pradėjo maišyti. Ilgai maišė, lyg būtų pamiršusi, ką darė.

Paskum užkūrė židinį. Suliepsnojo sausos, ką tik vakar parsineštos iš miško, šakelės ir laižė keptuvės dugną. O senutė stovėjo ir žiūrėjo, kaip keptuvėje palengva džiūvo storas rupių miltų blynas. Meldėsi ji. Sapnas ją baugino. Jautė savo širdyje, kad kas nors šiandieną turės atsitikti. „Vėl kokie nepažįstami pasirodys. Vėl klaus, kur Gabriukas. Nebežinau, ką besakyti, jau jo patarimas nebepagelbsti. Nežinau, kur jis yra. Jau visi metai. Visi metai", galvojo senutė. „Apsaugok jį nuo visokių nelaimių, Viešpatie! Vargšas mano sūnelis, ar dar tebėra gyvas? Kur jis ir ką dabar veikia? Tiek laiko. Žadėjo pareiti, ar jis dar gyvas?" — vis dar negalėjo atsipalaiduoti iš tų tamsių minčių.

Pagaliau atsisėdo ant sukrypusio suoliuko ir, paėmusi apdegusį blyną, pradėjo kramtyti. Kramtė palengva retkarčiais suvilgydama jį parūgusiame piene. O sausos šakutės židinyje liepsnojo.

Vargo senutė. Gal kartais ir alkana buvo, bet niekam ji neaimanavo. Buvo tokių, vien dėl Gabrio jos nemėgo, sakydami, kam jis nuėjęs tokiais keliais, kokiais tik tėvynės priešai nuėjo. Ne vieni leido gandus, kad Gabris su tokiais panašiais, kaip jis, vaikščiojąs naktimis po apylinkių kaimus, apiplėšinėjąs gyventojus ir taip gerai gyvenąs net ir motinai visko parnešąs. Geri žmonės girdėjo tokius gandus, tik ar jie tikėjo — nieks nieko nesakė.

Buvo ir gerų žmonių. Pažino jos vyrą ir Gabrį. Aplankydavo ją, atnešdavo šį tą iš savo nedidelių išteklių, pasikalbėdavo, užjausdavo, tik apie jos Gabriuką jokių žinių nepasakydavo. O kaip ji norėdavo, kad bent vienas nors ir gandą pasakytų. Gal ir buvo tokių, kurie šį tą žinojo, bet jai pasakyti neišdrįso, gal ir bijojo patys.

Verkdavo senutė viena pasilikusi. Ji jausdavo, kad teisybės ir ją užjaučiantieji nesakydavo. Iš jų kalbos ji jausdavo, kad jie žino kažką daugiau, tik jai pasakyti atvirai vengė, ar neišdrįso. Nemiegodavo ji naktimis. Žiūrėdavo pro tą mažą pajuodusiais stikleliais langelį. Matydavo mėnesienos šviesoje tamsias šmėklas, slankiojančias netoli pirkelės tankių rūmų uždangoje ir pajusdavo, kad kažkas laukė Gabriuko daugiau, negu ji — jo motina.

Ir dabar pažiūrėjo į tą mažą rūgusio pieno dubenėlį, gera pasidarė ir pagalvojo: „Geri tie Jovarai, neužmiršta manęs, ar aš galėsiu jiems atsilyginti?.. Palauk grįš Gabriukas, jis už visa tai šimteriopai atsilygins. Laimingi jie, vaikai dar maži, niekam jie dar nereikalingi, bet kai jie užaugs, tada viskas pasikeis, tik ar tų laikų mes sulauksime", sprendė senutė.

Ji buvo taip įsigilinusi tose savo svajonėse, kad net neišgirdo, kai pro neužsklęstas duris, vienas po kito, į vidų įėjo du ginkluoti vyrai. Nejaukiai pasijuto abu, sustojo prie durų ir įsmeigė savo akis į ramiai ant suoliuko besėdinčią senutę, nesugalvodami, kaip viską reikės pradėti. Tuo tarpu senutė, lyg kokio nujautimo pagauta, pažvelgė durų link ir... sustingo. Pakeltas medinis šaukštas su rūgusiu pienu iškrito iš jos pirštų atgal į dubenėlį, o sprangus rupių miltų blyno kąsnelis sustojo gomuryje.

(Bus daugiau)

• **Šiaulių** katalikiškoji pradinė mokykla miesto mokyklų mokiniams surengė mokslo metų pabaigos šventę „Globok mus, Marija". Gegužės 21-26 d. Šv. Ignaco jėzuitų bažnyčioje vyko vaikų šv. Mišios, kuriose giedojo katalikiškieji vaikų chorai iš Šiaulių, Panevėžio, Kauno, Vilniaus ir Aglonos (Latvija).

Gegužės 16 d. Šv. Ignaco jėzuitų bažnyčioje viešėjo aštuonios „Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės iš Lenkijos. Kartu su tėvais ir draugais atvykę vaikai aplankė Kryžių kalną, meldėsi Šv. Ignaco bažnyčioje, susitiko su Šiaulių „Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės nariais.

A.†A.
GEN. SUPERINTENDENTAS KUN. POVILAS DILYS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. liepos 24 d., 7:30 val. ryto, sulaukęs 89 metų.

Gimė Lietuvoje, Vilniuje. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: žmona Halina Jakūbėnaitė, duktė Erika Brooks-Burokas, žentas Edmundas, posūniai — dr. Julius Slavėnas, marti dr. Gražina, Ronaldas Slavėnas, marti Christy; anūkai: Rasa Hollenderytė, Edmundas, Andrius, Aušra, Paulius-Aleksandras ir Audra Brooks-Burokai; dr. Paulius, Eric, žmona Lori, Marcus, Bryan Slavėnai; Samuel ir Sarah Brakefield. Taip pat daug giminių Lenkijoje ir JAV-bėse.

Velionis buvo Liet. Evangelikų Reformatų bažnyčios klebonas Chicagoje.

A. a. kun. Dilys pašarvotas trečiadienį, liepos 26 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Ketvirtadienį, liepos 27 d. velionis bus perkeltas į Ziono Ev. Liuteronų bažnyčią, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL nuo 5-7 v.v., kur 7 v.v. įvyks atsisveikinimas.

A.a. kun. Dilys bus laidojamas Tautinėse lietuvių kapinėse penktadienį, liepos 28 d. po 10 val. ryto apeigų bažnyčioje.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Liet. Evangelikų Reformatų bažnyčios restauracijos fondui Vilniuje.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **žmona, duktė, posūniai, žentas, marčios, anūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.
ZENONAS PUZINAUSKAS

Gyveno Beverly Shores, Indiana. Mirė 1995 m. liepos 16 d.

Gimė Lietuvoje 1920 m. kovo 4 d. Kaune, kur baigė Tėvų Jėzuitų gimnaziją ir Vytauto Didžiojo universitetą. Buvo pasižymėjęs mokslininkas ir atletas; žaidė Lietuvos krepšinio rinktinėje, kuri 1937 ir 1939 metais Europos krepšinio pirmenybėse iškovojo pirmą vietą.

Sovietams okupuojant Lietuvą, 1944 m. vasarą su žmona ir dukterim, seserim ir broliu pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją, kur po karo dirbo vertėju Amerikos kariuomenės štabe ir tremtinių jaunimą globojančiose organizacijose, kaip Y.M.C.A. 1951 m. su šeima persikėlė į JAV; tarnavo Y.M.C.A. organizacijoje; vadovavo jaunimo lavinimo programoms; buvo Chicagos Y.M.C.A. Vidurinės mokyklos (High School) direktorium, o prieš išeinant į pensiją, dirbo Raudonajame Kryžiuje, vėliau buvo Michigan City Y.M.C.A. valdybos narys; priklausė Beverly Shores lietuvių klubui.

Liepos 19 d. 9 val. ryto, St. Ann of the Dunes bažnyčioje, Beverly Shores, buvo aukojamos šv. Mišios. Po Mišių — draugų ir pažįstamų atsisveikinimas, kurį gražiai pravedė parapijos klebonas kun. Chas. E. Doyle.

Velionis palaidotas Michigan City miesto Greenwood kapinėse.

Nuliūdę liko: **žmona Ona, duktė Dalia ir jos vyras Bill, anūkai — Elizabeth, William ir Geoffrey, sesuo Irena, broliai Vytas ir Kęstutis.**

A.†A.
EDNAI VAŠKELIENEI

mirus, jos vyrui STASIUI, vaikams DANUTEI ir PAULIUI, seserims ONAI BUDEJIENEI, VANDAI SHERKŠNIENEI, broliui EDMUNDUI TUNKŪNUI ir kitiems šeimos nariams reiškiame gilią užuojautą.

Irena Jakštienė
Dagmara Jurcienė
Genė ir Adolfas Armaliai

Klubo nariui

A.†A.
ZENONUI PUZINAUSKUI

mirus, reiškiame užuojautą žmonai ONAI, dukteriai DALIAI ir jos vyrui BILL WENDT, anūkams — ELIZABETH, WILLIAM ir GEOFFREY.

Kartu liūdime.

Beverly Shores lietuvių klubas, Indiana

TRISDEŠIMT PENKERIŲ IR PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTYS

A.†A.
DR. VALDAS KUZMA ir SŪNUS
A.†A.
ALGIS KUZMA

Minint mūsų mylimųjų Vyro ir Tėvo bei Sūnaus mirties sukaktis, šv. Mišios už velionis bus aukojamos š.m. liepos mėn. 29 d. 7 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti mirusius dr. Vladą ir sūnų Algį savo maldoje.

Nuliūdusi Šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Remigijus Misiūnas, Vilniaus universiteto doktorantas, yra sugrįžęs į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą Čikagoje, kur renka papildomus duomenis savo jau baigiamai rašyti disertacijai, „Lietuviškų knygų leidyba Vakarų Europoje 1945-1952 m.". Jis šiuos tyrinėjimus LTSC archyvuose pradėjo pernai vasarą. Šiuo metu Misiūnas taip pat kaupia medžiagą tolesnėms išeivių knygų leidybos studijoms, kurios apims JAV, Kanados, Australijos, P. Amerikos ir Vakarų Europos lietuvių leidėjų pastangas tarp 1952 ir 1990 metų. LTSC pirmininko prof. dr. Jono Račkausko apgyvendintas mokslinių bendradarbių rezidencijoje prie Jaunimo centro, Misiūnas Čikagoje bus iki rugpjūčio pabaigos.

Į „laimės šulinį" savo dovanas nuleido Ona Žiupsnienė, Vladas Simonaitis ir Birutė Zalatorienė. Jų dovanomis kiekvienas „Draugo" gegužinės lankytojas galės pasinaudoti, todėl kviečiame atvykti liepos 30 d., sekmadienį, į marijonų sodą prie „Draugo".

Nuoširdūs skautiški sveikinimai „Draugo" redakcijai, „Skautybės kelio" skaitytojams, o ypač namie pasilikusiems tėveliams ir draugams bei draugėms nuo 211-kos Čikagos skautų ir skaučių, stovyklaujančių „Miško aidai" stovykloje, gražiajame Rake. Ištisų metų skautiški pasiruošimai apvainikuojami vasaros stovykla. Sprendžiant iš stovyklautojų nuotaikų bei entuziazmo, ši stovykla bus viena iš ilgiausiai prisimintinų.

Kun. Alfonsas Babonas, Detroit, MI, apsilankęs „Drauge", nusipirko lietuviškų knygų iš ten esančio knygyno ir mūsų laikraščiui paaukojo 100 dol. Daug dirbdamas šalpos veikloje, neužmiršo ir dienraščio finansinių leidimo trūkumų, todėl kun. Babonui už tai esame dėkingi.

Jau daug metų iš eilės „Draugo" gegužinės didžiųjų laimėjimų tarpe puikuojasi gražus, iš medžio kruopščiai drožinėtas, vėjinis malūnas. Daug gegužinės lankytojų juo gėrisi ir svajoja, kad kaip tik jų bilietėlis bus laimingas ir šaunusis malūnas papuoš kiemą. **Salomėja Virkutienė** ir šiais metais gegužinės laimikiams padovanojo savo a.a. vyro darbo malūną. Galbūt šiemet kaip tik Jūs būsite laimingi ir jį vešitės iš gegužinės namo. Nuoširdus ačiū S. Virkutienei.

Ar gyvenimas ne visuomet „medaus ir pieno upėmis" jums teka? Su pienu kiek sunkiau (vasarą greit surūgsta), bet medaus — kiek norite! **Kazys Laukaitis** padovanojo „Draugo" gegužinės laimikiams keletą stiklainių skaidraus ir geltono kaip gintaras, jo paties bičių medaus. Užtikriname, kad laimėjus stiklainį medaus, gyvenimas tikrai pasaldės! Dėkojame K. Laukaičiui.

Oro pranešėjai jau iš anksto baugina miesto gyventojus, kad ir šį savaitgalį Čikagoje būsią karšta. Nuoširdžiai tikime, kad tos „pranašystės" neatbaidys mūsų bičiulių nuo dalyvavimo „Draugo" gegužinėje. Marijonų sodelyje visi medžiai (o jų tikrai daug!) prisižadėjo teikti pavėsius, bus ištiestos palapinės, bus gaivių gėrimų — visa tai, kad lankytojai jaustųsi patogiai. Šilta tebus **nuotaika,** susitikus tiek daug pažįstamų ir draugų. Atvykite!

Leonas Liudžius, Juno Beach, FL, už „Draugo" laimėjimo bilietėlius atsiuntė 111 dol. Žinoti, kad mūsų pastangos laikraščio leidimo darbe yra įvertinamos, labai maloniai nuteikia, o pagalba duoda daug vilčių. Nuoširdus ačiū už auką.

Liucia Valys, Santa Monica, CA, „Drauge" nusipirko įvairių leidinių. Dėkojame, kad, atvykusi iš saulėtos Kalifornijos, neužmiršo ir mūsų lietuviško knygyno.

Prieš išvykstant atgal į namus Lietuvoje, „Vaikų vilties" priežiūroje Shriners ligoninėje gydytą Sabiną Birietaitę ir jos tėvelį Ričardą sveikina Illinois gubernatoriaus asistentė Pat Michalski ir kartu džiaugiasi Sabinos laime, turėjus progą sėkmingai gydytis Čikagoje.

Nuotr. **Indrės Tijūnėlienės**

x **Siuntiniai į Lietuvą** laivu per **TRANSPAK.** Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. **Maisto siuntiniai** nuo **$29** iki **$98.** Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai $39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už $98. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą** ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **Zuzana Pupienė,** St. Petersburg, FL, neseniai atšventusi gražų savo gyvenimo 90 metų sukaktį, visų gerų darbų rėmėja, atsiuntė **$150** ir nori remti — globoti našlaitį Lietuvoje, jeigu galima būtų iš Kybartų. Sveikiname ir dėkojame geradarei. **„Lietuvos našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKA „SAULUTĖS" FORUME

„Saulutės", Lietuvos vaikų globos būrelio, ruošiami Atviro žodžio forumai sudaro progą pasidalinti įvairiomis nuomonėmis. Penktadienį, liepos 20 d., 7:30 v.v. Pasaulio lietuvių centro Lemonte Bočių menėje kalbėjo Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas dr. Kazys Bobelis. Publika sausakimšai užpildė patalpas ir įeidami savo auka parėmė vargstančius vaikus Lietuvoje.

Dr. Kazys Bobelis kalbėjo dalykiškai apie Lietuvos integravimąsi į Vakarus, ekonomiką, sienų problemas, nuosavybės įsigijimą, tranzito klausimą, derybas su Rusija bei atstovybių atgavimą.

Dr. Bobelis sakė, kad užsienio politiką veda Užsienio reikalų koordinacinė taryba, kurios pirmininkas yra Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, o komisiją sudaro min. pirm. A. Šleževičius, Užs. reik. min. P. Gylys, prez. patarėjas J. Paleckis, ir Užsienio reikalų komiteto pirm. dr. K. Bobelis. Yra nustatomos pagrindinės užsienio politikos linijos. Pagrindinis dėmesys šiuo metu yra daryti kaip galima visuotinesnę ir greitesnę integraciją į Vakarų tarptautines organizacijas, įvairias tarptautines struktūras ir užmegzti artimesnius santykius su Vakarų demokratinėmis valstybėmis.

Iki 1993 metų Lietuva priklausė dviem tarptautinėm organizacijom — Jungtinėms Tautoms (priimta 1991, rugsėjo 17 d.) ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai (priimta 1991 m. rugs. 10 d.). Šiandien yra apie 15 tarptautinių organizacijų ir Lietuva jau beveik visoms joms priklauso.

Taryba nustatė pagrindines Lietuvos užsienio politikos pirmenybes: 1. kuo platesnė integracija į Vakarų struktūrą; 2. palaikymas kuo draugiškesnių santykių su Lietuvą supančiais didžiausiais kaimynais — Gudija, Lenkija, Rusija, Ukraina; 3. išvystymas ir sudarymas ekonominio, politinio, socialinio bloko su Baltijos valstybėmis, kreipiant dėmesį ne tik į ekonominę, bet ir karinę sąjungą.

Šiaurės Europos tarybą sudaro Islandija, Norvegija, Danija ir Suomija, užimančios neutralią politiką. Skandinavai žiūri pozityviai į Baltijos tautų norą įsijungti į tarybą ir remia, Baltijos regiono bloko sudarymą. Ketvirtoje konferencijoje Europos Saugumo bendradarbiavimo parlamentarinėje sesijoje buvo įvesta rezoliucija įsteigti Baltijos valstybių saugumo ir pastovumo sritinę tarybą. Vokiečiai ir anglai priešinosi, o skandinavai ir amerikiečiai stipriai parėmė, ir rezoliucija buvo priimta. 4. išvystymas diplomatinių santykių su kitų žemynų valstybėmis sudarytų daugiau galimybių eksportuoti Lietuvos produktus. Ieškoma dirvos eksportuoti į Aziją, Afriką, Pietų Ameriką, kur yra didelė paklausa, nes Europos valstybės yra didelis konkurentas kokybės ir kainos atžvilgiu.

Lietuva priklauso Helsinkio finaliniam aktui, Europos tarybai (1993 m. geg. 14 d.). Į Europos parlamentą Lietuva dar negali patekti, nes dar reikia pravesti partijų demokratinius rinkimus krašto atstovams į Europos parlamentą. Reikia tapti Europos sąjungos nariais, kurią sudaro 12 seniai įstojusių valstybių, turinčių tam tikrą monopolį.

Lietuva jau įstojusi į Vakarų Europos Sąjungą, kuri yra prancūzų sukurta kaip pakaitalas NATO. Sakoma, kad NATO pasitrauks iš Europos, nes per daug Amerikai kainuoja. Amerikos yra pagrindinės karinės jėgos ir finansavimas. Vokiečiai ir anglai šiek tiek prisideda, o prancūzai beveik visai NATO ignoruoja. Kitos valstybės labai mažai gali prisidėti. Vakarų Europos sąjunga yra grynai karinė sąjunga. Į ją priimamos valstybės, kuriose įvykę demokratiniai rinkimai ir kurios turi Konstituciją, tarptautinių organizacijų pripažintą demokratine. Priimama tik tuo atveju, jei nėra mažumų problemų. Šiuo metu VES neturi jokio karinio ginklo, tik ruošia dirvą tapti NATO pakaitalu.

Į NATO Lietuva nori įstoti. Amerika su savo 15 partnerių nustatė įstojimo taisykles. Pirmiausia visi turi tapti „Partnerystės vardan taikos" nariais. „Partnerystė" reikalauja turėti kareivių vienetą, apmokytą pagal Vakarų valstybių karinius standartus, galintį priimti anglų kalba komandas iš NATO generalinio štabo. Lietuva tuos reikalavimus atliko. Labai padėjo Danija, truputį Anglija, mažiau tiesioginės paramos buvo iš Amerikos ir Vokietijos.

Europos Sąjunga yra labai svarbi, nes tai ekonominė sąjunga. Ten įstojus, Lietuvos ekonominė padėtis pasikeis. Pagrindinis reikalavimas yra, kad Lietuvos konstitucija turi atitikti tų tarptautinių organizacijų konstitucijai ir įstatymams. Stojant į E.S., nustatoma, kiek gali eksportuoti, importuoti, muitų tarifai, valiutos pasikeitimo tarifai, sienų kontrolė, koks bevizinis įvažiavimas ir t.t. Šiandien visos valstybės Europoje priklauso E.S.

Vienas pagrindinių reikalavimų trukdo Lietuvai žengti paskutinį žingsnį. Tai Lietuvos konstitucijos paragrafas 44, kuris neleidžia užsieniečiams pirkti žemės ar turėti nuosavybę. Kituose kraštuose galima pirkti ir niekas — nei Anglijos, nei Šveicarijos neišperka. Bet būna taisyklės, pvz. jei namas turi 20 butų, užsieniečiai negali turėti daugiau negu 8. Lietuvoje tebegalioja archaiškas požiūris, kad, staiga atvažiavę, Lietuvą išpirks. Galima viską kontroliuoti.

Kodėl atėmė visiems pilietybę? Manyta, kad, jei pilietybė bus duodama amerikiečiams ir kanadiečiams, tai atvažiuos rusai, reikės jiems duoti ir jie Lietuvą užplūs. Reikia plačiai galvoti ir žiūrėti, kaip mes galime prisitaikyti prie Vakarų Europos situacijos, prie jos demokratinių pozicijų, kad tapę lygiateisiais nariais, galėtumėm apginti savo interesus.

Kalbame, kad jokiu būdu nenorime eiti į Rytus, o kai einame į Vakarus, vėl bandoma stabdyti. Tai kur Lietuva turi eiti? Pavyzdys yra Albanija, kuri susipyko su Rusija ir apsitvėrė tvora. Nebuvo jokio pasikeitimo nei su Europa, nei su Rusija ir Albanija tapo labiausiai atsilikusi Europos valstybė.

Lietuvoje nepaprastai pajėgūs ir darbštūs žmonės. Yra gabių specialistų. Jiems reikia sąlygų dirbti ir stumtis pirmyn. Turime padaryti sprendimą — jei nenorime nieko bendra turėti su rusais, tai eikime į Vakarus, bet tada negalime nepriimti jų reikalavimų.

Kovo 30 d. Lietuva turėjo pasirašyti „Asocijuotos narystės" sutartį, bet konstitucijos paragrafas neatitiko. Konstituciją techniškai dabar pakeisti beveik neįmanoma, nes negauname užtenkamai balsų. Vakariečiai sutiko, jog pagrindinės, Seimą sudarančios, politinės partijos pasirašytų „Declaration of Intention", kad valdžia ilgainiui paragrafą pakeis priimtinu. Iš 8 partijų 7 pasirašė — tautininkai sakė, kad niekada nepasirašysią. Lietuva tapo asocijuota nare. Lygiateise nare tapti užtrunka apie 3 metus. Gal per tą laiką Lietuvos žmonės supras, kad Lietuvos niekas neišpirks, ji paliks, kokia buvo, o tiktai atves didesnį užsienio kapitalą. Užsieniečiai dirbs, duos žmonėms darbą, o kai jiems nusibos, parduos lietuviams, kurie nupirkę, tuo naudosis.

Labai daug „triukšmo" dėl stojimo į Europos Sąjungą kelia suvaržymas žemės ūkio produktų, dėl kurių yra nustatyti kiekiai. Pvz. jei į Lietuvą per mėnesį iš kurio nors krašto atveža 1,000 tonų sviesto, tai į tą valstybę Lietuva taip pat gali tik 1,000 tonų sviesto eksportuoti. Baiminamasi, kadangi Lietuvoje 1 kg sviesto pagaminti kainuoja maždaug 15 nuošimčių brangiau, negu tą 1 kg pagaminti Danijoje arba Vokietijoje. Ten yra moderni technika, nereikia daug darbininkų, nes ten viskas daroma aparatūra ir daug greičiau eina.

Yra rūpesčių dėl Lietuvos sienų. Dabartinis Gudijos prezidentas Lukošenko paskelbė, kad jo didžiausias troškimas yra: „mes susijungsime su Rusija". Dabar dalį 700 kilometrų Lietuvos ir Gudijos sienas saugo rusų, o ne gudų kareiviai. Tai baisi siena — miškai, pelkės, krūmai, upeliai. Problemas sudaro vykstanti kontrabanda — prekių ir žmonių. Kadangi siena tarp Rusijos ir Gudijos nekontroliuojama, bandoma pereiti į Lietuvą ir norima toliau keliauti. Randama lietuvių spekuliantų, kurie už apie 1,000 dolerių perveda juos per sieną, globoja Lietuvoje ir suranda tolimesnį kelią į kitus kraštus. Todėl negalime turėti bevizinio važiavimo su Vakarų mūsų artimiausiais kaimynais. Beveik neįmanoma kontroliuoti tos sienos.

Su Lenkija reikalai pagerėję. Suprantama, lietuviai, gyvenantys Vilniaus krašte, turi didelį nepasitikėjimą lenkais. Ir kai kurie lenkai, gyvenantys Lietuvos pasienyje, laiko lietuvius didžiausiais priešais, bet lietuviai ir lenkai, gyvenantys toliau nuo sienos, kitaip žiūri. Esame su lenkais kaimynai ir turėsime su jais gyventi. Turime ieškoti būdų, kaip galėtumėm, mums priimtinomis geriausiomis sąlygomis, surasti būdą, kad galėtumėm bendrai dirbti. Lenkija yra labai didelė ekonominė rinka, o Lietuva yra geriau pažengusi, gali daugiau eksportuoti, negu iš Lenkijos gauti. Lietuvių yra 3.78 milijonai, o lenkų 36 mln. Tarptautinėse organizacijose lenkai stipriai gina Lietuvos interesus.

Su rusais yra problema. Kol Rusijoje veikia komunistinės sistemos palikuoniai, tol problemų neišvengsime. Vargiai, ar Lietuvos vyriausybėje yra žmogus, kuris būtų įsipareigojęs Rusijoj Lietuvos atžvilgiu. Rusija prižada vieną, bet daro visai kitaip, nes nėra jokios kontrolės. Mūsų prekybininkai nuveža produktus į Rusiją ir turi gauti pinigus. Jei laiku „neišbėga" iš Rusijos, grįžta „tuščiomis kišenėmis". Ten mafiozinė sistema brutalesnė, negu Italijos.

Yra problemos su tranzitu per Lietuvą. Amerikiečiai, anglai, švedai ir suomiai pateikia projektus, nurodydami, kaip Lietuva turi tarptautinį tranzitą kontroliuoti ir tvarkyti. Jie visi šiuos pasiūlymus remia, ar gali Lietuva sakyti, kad nepasirašys? Rusas neklaus ir važiuos, nors nebus pasirašyta . Kaip Lietuva gali susitarti, jei neturi modernios aparatūros, nežino, kieno yra aukštai skrendantis lėktuvas ir kas jame vežama. Geriau, kad Lietuvos kareiviai, uždarę vagonus, patys važiuoja su tuo tranzitu iki sienos. Visos didžiosios valstybės sako, jog reikia ieškoti kompromiso.

Lietuvoj daug padaryta, bet dar daug trūksta. Yra daug supuvimo, daug kyšininkų ir vyriausybė turėtų griežčiau tuos kyšininkus tvarkyti. Reikia tikėtis, kad po Dekanidzės sušaudymo mafijos grupuotė bus šiek tiek palaužta. Ta grupuotė ateina iš užsienio, kaip ir į Ameriką. Lietuvoje dabar yra taip, kaip Amerikoje buvo prieš 50 metų.

Bankrutavo bankai. Mūsų valstybė nežinojo, kaip tą tvarkyti. Dar 1991 m. vasario 26 d. mūsų valstybė laikė apie 13 bilijonų pinigų Rusijos banke, kuris subankrutavo ir Lietuvos pinigai dingo. Dabar vyriausybė veda derybas, kad bent dalį pinigų grąžintų. Sutiko nuo balandžio mėnesio grąžinti 10.6 milijonų dolerių Lietuvos pensininkams, o dabar sako pradės grąžinti rudenį. Lietuvos firmų, fabrikų 146 bilijonai dar nėra. Latviai ir estai iš to banko pinigus anksčiau atsiėmė, o Lietuvos visi dingo. Tai viena priežastis, kodėl dabar tokia sunki Lietuvos ekonominė padėtis.

Po pranešimo buvo daug įdomių klausimų. Jų tarpe paaiškėjo, kad Paryžiaus atstovybė buvo išmokėta, bet dar negrąžinama Lietuvai, o einama per teismus. Už Romos rūmus buvo įmokėta apie 1 milijonas dolerių. Romos atstovybės pastatai priklauso rusams, bet vyksta derybos atgauti milijoną dolerių.

Dr. Kazio Bobelio pranešimas patvirtino, kad Lietuvos nepriklausomybės kelias nelengvas...

Indrė Tijūnėlienė

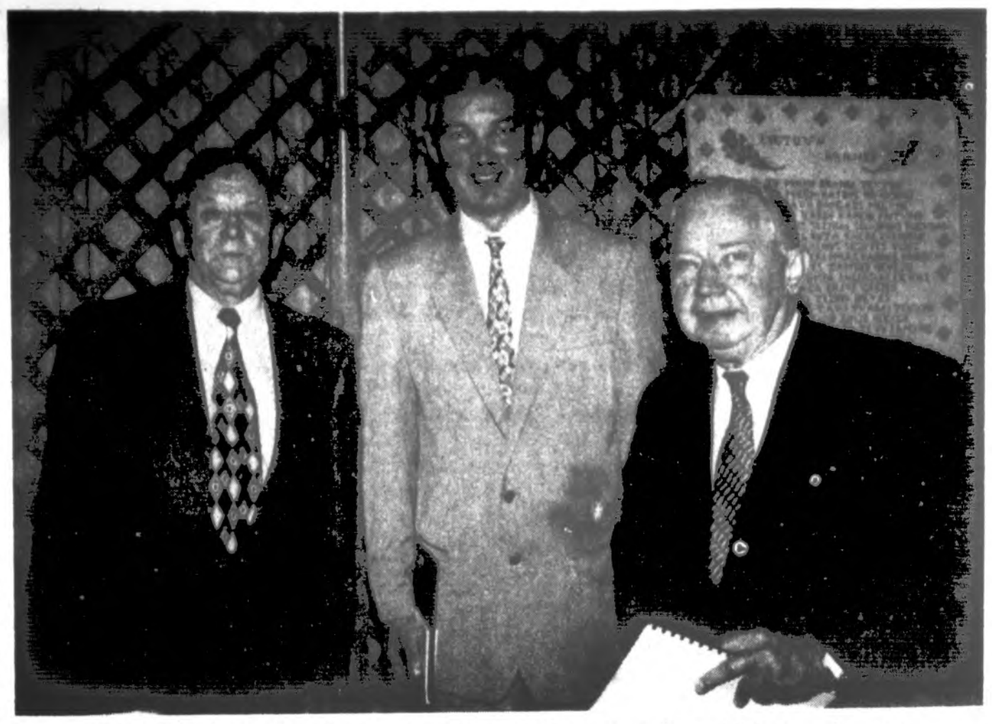

Sekmadienį, liepos 23 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, įvyko susitikimas su Lietuvos Respublikos premjeru Adolfu Šleževičium ir Lietuvos Seime Užs. liet. reik. atstovu dr. Kaziu Bobeliu. Iš kairės: dr. Leonas Kriaučeliūnas, vadovavęs susitikimui, ministras pirm. A. Šleževičius ir dr. K. Bobelis.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**

Juozas Končius klausia klausimą susitikimo su Lietuvos Respublikos ministru pirm. Adolfu Šleževičium metu, liepos 23 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**

Marija Vita Steck, Lemont, IL, siųsdama „Draugo" prenumeratos mokestį, dar pridėjo 100 dol. auką. Malonu turėti laikraščio draugų, kurie jo nepamiršta savo dosnia pagalba, o jo leidėjams suteikia didelį moralinį sustiprinimą. Nuoširdus ačiū už dovaną.

x **Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, liepos 30 d. Baltia Express** atstovas priiminės siuntinius į Lietuvą **Lemonto lietuvių centre nuo 9 val. ryto.** Daugiau sužinosite paskambinę nemokamu **tel. 1-800-SPARNAI** arba **1-800-772-7624.**

(sk)